

Saulėta, šilčiau.
Saulė teka 6:55, leidžiasi 6:23.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYMARKET 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

VOL. LVIII

Price 15c

Chicago, Ill. — Penktadienis, Spalio-October 8 d., 1971 m.

Kaina 15c

237

RUSAS REIKALAUJA KUDIRKAI AMNESTIJOS

JAPONIJOS TEKSTILĖS PROBLEMOS

TOKIJŲ. — Japonijos vyriausybė nutarė nusileisti Amerikos reikalavimams ir sumažinti savo tekstilės eksportą į Ameriką, Japonijoje kilo kova tarp tekstilės pramonės ir vyriausybės. Politinės partijos svarsto, kaip išnaudoti tekstilės ginčą savo politiniams tikslams. Tekstilės gamintojai labai nusistatę prieš japonų vyriausybės nuolaidas Amerikai. Tekstilės darbininkai jau surengė kelis protestų žygius prieš Ameriką ir Japonijos vyriausybę, kuri ketina nusileisti Amerikai.

Kaip žinoma, prezidento Nixono vyriausybė pagrasino įvesti nuo lapkričio 15 d. tekstilės importų kvotas. Japonijoje gamiamos medžiagos užplūdo Amerikos rinką ir pakenkė pačios Amerikos tekstilės pramonei, kuri yra sukoncentruota pietinėse valstijose. Japonijos vyriausybė, spaudžiama Amerikos, pažadėjo sumažinti savo eksportus, tačiau atsidūrė nemalonoje padėtyje prieš savo tekstilės pramonės 1.7 milijonus darbininkų.

Japonija pernai eksportavo įvairių medžiagų už 2.3 milijonus dolerių, apie vieną ketvirtadalį — į Ameriką už 557 mil. dol. Ši suma yra 23 milijonais dol. didesnė už tekstilės eksportus į Ameriką 1969 metais. Japonija iš Amerikos įsivežė tik 16 mil. vertės tekstilės medžiagų. Amerikoje tekstilėje dirba 2.3 milijonai darbininkų. Japonai galvoja, kad prezidentas Nixonas prieš rinkimus nori laimėti tų darbininkų simpatijas, ypač, kad didelė jų dauguma yra pietinėse valstijose.

Japonijos tekstilės pramonė nurodo, kad iš visų Amerikos tekstilės importų, tik 23% tekstilės ateina iš Japonijos. V. Vokietija sudaro 20% Amerikos tekstilės importų, tačiau Amerikai esą patogiau paspausti Japoniją, Hong Kongą ar Korėją, negu Vakarų Vokietiją. Amerikos tekstilės pramonė pagaminanti tik 10% Amerikoje naudojamų tekstilės medžiagų. Amerika turinti pirkti medžiagas užsienyje ir ji tai daranti. Kodėl, tad, jai nepirkti iš Japonijos, klausia japonų tekstilės gamintojai?

Lietuvos ežerų žinovo sukaktis

Žymiam mokslininkui, geografui, prof. dr. Kazimierui Bieliukui okup. Lietuvoje š. m. rugpjūčio 26 d. sulaukus 70 m. amžiaus, apie sukaktį teraš tik vienas kitas laikraštis ir nebuvo jokio minėjimo. Sukaktuvininką rugpj. 28 d. plačiau paminėjo Jonas Bulota "Kornj. Tiesoje".

K. Bieliukas, gimęs 1901 m. Vilkaviškio apskr., Paežerio v. Dugnų km., mokėsi Marijampolės gimnazijoje ir Kauno universitete. Nuo 1932 m. jis pradėjo dirbti fizines geografijos katedroje. Apgynęs mokslinį darbą "Dovinės baseino ežerai", Bieliukas giliną žinias Čekoslovakijoje, kelio po Europą, Balkanus. 1940 m. jis buvo išrinktas Vilniaus universiteto profesoriumi ir paskirtas geografijos katedros vedėju. Jis 1944 m. buvo ir Vilniaus universiteto rektorium.

Mokslininkas laikomas Lietuvos ežerų žinovu. Jis yra paskelbęs netoli šimto mokslo darbų, šalia kitų — "Ežerų tyros pagrindai" (1961). K. Bieliuko pastangomis sistematingai išleidžiamas "Geografijos metraštis".

Nebus debatų dėl Viduriniųjų Rytų

NEW YRKAS. — Egipto užsienio reikalų ministeris Riad Jungtinėse Tautose pareiškė, kad Egiptas šioje sesijoje nereikalauja specialių debatų Viduriniųjų Rytų konfliktui svarstyti. Egiptas palaiks rezultatų specialios Afrikos šalių komisijos, kuri lankysis Viduriniuose Rytuose vadovaujama Senagalio prezidento Leopoldo Sedaro. Debatų nebuvimas laikomas noru duoti valstybės sekretoriui Rogers daugiau laiko prarasti diplomatinę iniciatyvą siekiant Suez kanalo atidarymo.

Egipto ministeris pakartojo, kad Egiptas atmata derybas dėl kanalo atidarymo, jei Izraelis iš anksto nesutiks su savo okupacinių kariuomenės atitaukimu iš Sinajaus. Izraelis turįs sutikti su atitaukimu principu. Bet kuris dalinis susitarimas dėl kanalo ir dalinis Izraelio jėgų atitaukimas nuo kanalo turi būti sujungtas su principiniu sutikimu atsitraukti iš visų arabų žemių.

Sovietai plečia dujų pramonę

MASKVA. — Sovietų Sąjungoje pradėti eksploatuoti nauji dujų šaltiniai pietiniame Urale, netoli Orenburgo miesto. Iš šių dujų laukų dujos neužilgo bus siunčiamos dideliais vamzdžiais į Italiją, Vakarų Vokietiją ir Prancūziją. Vokietijoje jau gaminami didelio diametro vamzdžiai, už kuriuos sovietai atsiųs dujas.

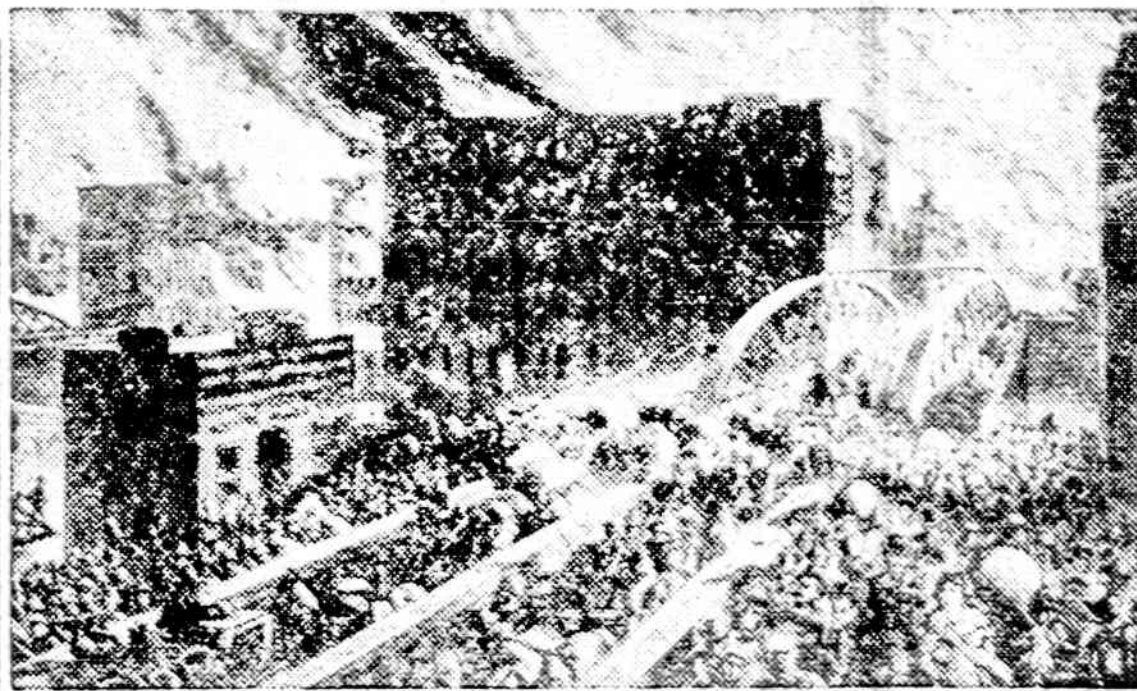
"Tassas" skelbia, kad Orenburgo laukų dujos yra turtingos įvairiomis cheminėmis medžiagomis, iš kurių bus gaminamos trąšos ir kiti šalutiniai dujų produktai.

Prezidentas stabdo uostų streiką

WASHINGTONAS. — Baltieji Rūmai per spaudos sekretorių paskelbė, kad prezidentas rengiasi pasinaudoti Taft-Hartley įstatymu ir nutraukti uostų darbininkų streiką, kuris iš Ramiojo vandenyno uostų persimetė į Atlanto ir Meksikos jėlankos uostus.

Šis įstatymas duoda prezidentui galią versti streikuojančius darbininkus grįžti į darbą 80-čiai dienų, per tą laiką tęsiant toliau derybas su darbdaviais. Prezidento įsikišimu daugiau nepatenkinti darbdaviai, kurie nesutinka pratęsti sename darbo kontrakte buvusių sąlygų — garantuotų metinių pajamų darbininkams.

◆ Pietų Vietnam praėjusią savaitę žuvo 21 amerikietis kareivis.

Piešinys iš Čikagos miesto gaisro, kurio 100 metų sukaktis yra spalio 8 d. Gaisras prasidėjo ponios O'Leary karvės tvarte, kai karvė paspyrė žibalinę lempą. Kiti tvirtina, kad gaisrą pradėjo prisigėręs valkata, užmiges su pypke rankoje.

VIS MAŽIAU KANDIDATŲ Į KUNIGUS

VATIKANAS. — Romoje vykstant katalikų vyskupų sinodui, įėjusių ordino žurnalas "Civiltà Cattolica" paskelbė neraminančių žinių apie katalikų kunigų skaičiaus mažėjimą. Tėvas Giuseppe Di Rosa, žinomas sociologas, sako, kad kunigų skaičiaus mažėjimas nerišinas su kunigų celibatu, apie kurį kyla tiek daug ginčų katalikų pasaulyje. Celibatas nesąsvarbiausia kunigų mažėjimo priežastis. Daug didesnis priežastis esančios: nukrypimas nuo dvasinio gyvenimo, tikėjimo krizė, sumažėjimas pagarbos kunigams, išskilimas lytinio palaikymo ir jaunų dvasiškių pasinešimas į politinius ir socialinius darbus.

Jėzuitų žurnalas atidengia, kad Amerikoje kandidatų į kunigystę skaičius sumažėjo iš buvusių 1965 metais 48,146 iki pernai metais buvusių 23,822. Italijoje kandidatų į kunigus skaičius sumažėjo mažesniais, tačiau irgi nukrito iš 9,387 iki 8,551. Daug didesnis nukritimas esąs Ispanijoje, kunigų kandidatų nukrito iš 7,903 iki 3,932. Prancūzijoje, Belgijoje klierikų skaičius sumažėjo daugiau kaip per pusę.

Olandijoje pernai buvo įšventinti keturi nauji kunigai, kada 1970 m. jų buvo 80. Per ketveris metus seminarijos studentų skaičius nukrito iš 2,070 iki 719.

Geriausia katalikų kunigų prieauglio padėtis buvusi Meksikoje, tačiau kitose Pietų Amerikos šalyse kunigų skaičius mažėja. Brazilijoje per dvejis metus iš 12,000 katalikų kunigų iš pareigų pasitraukė tūkstantis.

Jėzuito žurnalas įrodinėdamas, kad celibatas mažai turi reikšmės kunigų skaičiaus mažėjimui, nurodo, kad ir protestantų šalyse dvasiškių skaičius mažėja. Švedijoje, Anglijoje, Olandijoje, Vokietijoje ir Šveicarijoje jaunų vyrų susidomėjimas kunigyste yra vis mažesnis ir vis mažiau atsiranda kandidatų į pastorius.

Siūlo boikotuoti prancūzų prekes

DALLAS. — Pašto viršininkas Winton Blount, kalbėdamas apie narkotikus Amerikoje, pareiškė, kad Amerikos žmonės turėtų boikotuoti Prancūzijos prekes, nes Prancūzija atsiskaitanti prisidėti prie kovos prieš narkotikus, kurių apie 80%, ypač heroino į Ameriką patenka iš Prancūzijos. Turkija, kur daugiausia pagaminama opiumo, reikalingo heroino gamybai, bendradarbiauja su Amerikos teisingumo organais, tačiau Prancūzija — ne.

Amerikos ambasada tuojau pareiškė, kad Blount pažiūra nesiderina su JAV vyriausybės, kuri yra dėkinga Prancūzijai už bendradarbiavimą, nuomonę. Pridedama, kad Blount nebėra

Alto atstovai Baltuose Rūmuose

Alto pirmininkas Dr. Kazys Bobelis ir vicepirmininkas Dr. Kazys Sidlauskas spalio 6 dieną buvo priimti Baltuose Rūmuose. Jie kalbėjosi su prezidento Nixono patarėju George T. Bell ir užsienio reikalų sekretoriaus pavaduotoju Roseland Dennis Lietuvos diplomatinės tarnybos testinimo ir dėl tolimesnės Lietuvos reikalų reprezentacijos galimybių.

Pasikalbėjimo metu taip pat buvo paliestas Lietuvos pavergimo klausimas artėjančioje tarptautinėje saugumo konferencijoje ir Simo Kudirkos klausimas. Platesnių informacijų šiais klausimais praneš vėliau.

Šių metų spalio 7 dieną abu Alto delegatai dalyvavo Amerikos Balso 20 metų veiklos sukakties minėjime, kuris įvyko Washingtono, D. C., Mayflower viešbutyje.

Ukrainiečiai Australijoje

Elta pasiekusios Australijos spaudos iškarpas teikia ukrainiečių protesto, įvykusio ties sovietų ambasada Canberroje, vaizdą. Demonstracija prieš sovietus įvyko š. m. rugsėjo 5 d.

Ukrainiečiai atvyko ne tik pačioje Canberroje gyvena, bet ir įsikūrę kituose Australijos miestuose: Melbourne, Sydney ir Newcastle. Apie 1,100 demonstrantų protestavo prieš Sovietų Sąjungos istoriką, ukrainiečių kilmės, Valentino Moroz nubaudimą devynių metų priverčiamo darbo stovyklą bausme. Vienas demonstrantas net 16 valandų buvo prisitvirtinęs rėžiais prie medžio ties sovietų ambasada. Akmeniu buvo pataikyta į ambasados vieną langą.

Ukrainiečiai demonstracijos metu dalino skrajukes ir buvo atsigaubę plakatus. (E)

Vaizdas iš Didžiojo Čikagos gaisro, kuris įvyko 1871 m. spalio 8 dieną. Čikagoje tada gyveno 330,000 žmonių. Gaisre žuvo 300 asmenų.

SOVIETŲ MOKSLININKAS RAGINA IŠLEISTI NORINČIUS IŠVAŽIUOTI

MASKVA. — "Naujienose" jau buvo rašyta apie sovietų mokslininko, kovotojo už žmogaus teises, Andriejaus Zacharovo atvirą laišką Aukščiausiam Sovietui. Mokslininkas ragino sovietų valdžią išleisti žmones, kurie nori išvažiuoti į užsienį. Jis siūlė pakeisti įstatymus ir nelaikyti norinčių išvažiuoti tėvynės išdavikais. Vakar "New York Times" įsidėjo pilną to Zacharovo laiško tekstą. Iš jo matyti, kad autorius savo išvežiojimus pagrindė ir Simo Kudirkos įvykiu. Zacharovas sako, kad vienintelis Kudirkos nusikaltimas buvo noras pasilikti užsienyje, o jis gavo už tai 10 metų kalėjimo už "tėvynės išdavimą" (kabutės Zacharovo).

Karinių blokų pasitarimai

BRUSELIS. — Nato valstybių buvęs sekretorius Manlio Brosio rengiasi važiuoti į Maskvą ir kitas Varšuvos pakto valstybes, kur jis pradės pasikalbėjimus dėl abipusio kariuomenės jėgų sumažinimo Europoje. Tokio sumažinimo pageidaujanti Amerika prieš ateinančių metų prezidentinius rinkimus. Prieš sumažinimą ypač pasisakė Britanija, Italija, Turkija ir Graikija, kurios galvoja, kad sovietai, sumažinę jėgas Centrinėje Europoje, jas gali padidinti pietiniame Europos fronte.

Išleidžia daugiau Georgijos žydų

MASKVA. — Sovietų valdžia toliau laikosi savo politikos — neišleisti norinčių išvažiuoti savo piliečių. Išimtis padaryta Georgijos respublikos žydams. Jie buvo surengę kelias demonstracijas Maskvoje ir Tiflise ir dabar jų išleidžiami didesni skaičiai, negu kitų sovietų respublikų žydų.

Stebėtojai aiškina, kad išimtis Georgijai padaryta todėl, kad tos respublikos žydai yra daugiausia amatininkai ar darbininkai, jų tarpe mažiau aukštą išlavintų, sovietams reikalingų žmonių. Georgijoje gyvena apie 52,000 žydų. Rugpjūčio ir rugsėjo mėnesiais sovietai išleido po 50-60 šeimų, apie 400 asmenų, kurie išvyko į Izraelį.

Abbie Hoffman pradėjo subrestį

NEW YRKAS. — Ypių vad. Abbie Hoffman, pagarsėjęs Čikagos "Septynių" agitatorių teisme, matyt, ėmė senti ir keistis savo revoliucines pažiūras. Jis pasakė Drew universitete kalbą, kurioje ragino jaunuos amerikiečius registruotis rinkimų būstinėse ir bandyti pakeisti valdžią ne revoliucijos, bet demokratinėmis rinkimų būdu. Jis turįs viltį ir pasitikėjimą, kad socialinę ir politinę revoliuciją galima įvykdyti rinkimų keliu.

Hofmano pasikeitimas dar didesnis jo išvaizdoje. Jis nusikirpo ilgus plaukus, nes ta madą tapusi "turtingųjų vaikų moda", o ne socialinio protesto išraiška. Dabar visi filmų žvaigždės nešioja ilgus plaukus ir jie nebeteikė prasmės. Todėl jis žadą išvažiuoti iš Amerikos. Hoffmanas nepasakė, kur jis žada važiuoti, tačiau jis išreiškė nepasitenkinimą įvykiais Amerikoje. Rock muzika tapusi prasčia, narkotikai — netikę. Hoffmanas turi dviejų mėnesių duk-

◆ Britanijos darbo partija reikalauja sumažinti Europoje laikomas Vakarų ir Rytų kariuomenės jėgas. Partija ragina Vakarų vyriausybės nesipriešinti Europos saugumo konferencijai.

◆ Į Pakistano prezidentūros sodą piktadariai prileido nuodinių gyvačių. Trys gyvačių žavėtojai dvi dienas gaudė kobras, kol visas išgaudė. Sode įvyko prezidento sūnaus sutuoktuvės.

terį. Jis leisias laiką keisdamas jos vystyklus ir rašydamas naują knygą.

DU DIDŽIAUSI GAISRAI AMERIKOJ

Prieš šimtą metų spalio 8 d. sudėgė
Chicago ir Peshtiga

Retai, jei bendrai kada yra pasitaikę, kad tą pačią dieną įvyktų ne labai toli nuo vienas kito du dideli gaisrai, kuriuose žuvo šimtai ir tūkstančiai žmonių. Taip atsitiko 1871 metų spalio 8 dieną (sekmadienį) Chicagoje ir prie Green Bay, Wisconsin, esančiame kelių tūkstančių gyventojų miestelyje Peshtigo.

Chicagoje žuvo apie 300 žmonių, bet apie Chicago gaisrą buvo pilna ne vien Amerikos, bet ir viso pasaulio spauda, kuomet beveik nepastebėtas praėjo siaubingiausias Peshtigo gaisras, pareikalavęs daugiau kaip 1200 žmonių gyvybių.

Tie gaisrai priskaitomi prie didžiųjų Amerikos nelaimių, už kurias būra būvę dvi didesnės nelaimės, bet ne nuo ugnies. Būtent, uraganas Galvestone, Teas, 1900 metais pražudė apie 5,000 žmonių ir tvane Johnstown, Pa., 1889 metais žuvo apie 2,200 žmonių.

DIDYSIS CHICAGOS GAISRAS

Sekmadienį, 1871 m. spalio 8 d. 350,000 Chicago miesto gyventojų gėrėsi gražia saulėta rudens diena, nors saulės tą vasarą jie turėjo daugiau nei porą metų, nes per išties 3 mėnesius mieste nepalijo nė vieno lašo lietaus. Visa gamta buvo pirmo laiko parudavusi ir sudžiūvusi. Miesto mediniai namai priminė parako statines, kur tik vienos kibirkštės tereikėjo...

Miestas rimtą persipėjimą jau turėjo prieš savaitę laiko; rugsėjo 30 dieną šešioliktoji gatvė arti State Street sudėgė didžiulį sandėlią su \$600,000 nuostoliu. Keliose vietose buvo kilę gaisrai, bet gaisrininkams vis pavykdavo laiku atskubėti ir užgesinti.

Šeštadienio vakarą, spalio 7 d. pora valandų prieš vidurnaktį staiga gaisro aliarimas sukėlė į kojas vieną miesto centro gaisrinę. Kol su arklių vežimais atskubėjo, gaisras Cana gatvėje tarp Jackson ir Van Buren jau buvo vieną įmonę sudėgęs ir į gretimą pastatą persimetęs. Po 16 valandų atkaklios kovos su ugnimi pasisekė gaisrą sukontroliuoti, tačiau keturi ketvirtiniai bloškai buvo sunaikinti. Taip atėjo sekmadienio, spalio 8 dienos vakaro 8:45 valanda kai iš Mrs. O'Leary karvės tvarto staiga pasirodė liepsnos, kurios šienai užsidegus iškilo aukštyn dideliu ugnies ir dūmų debesiu.

Taip prasidėjo didysis Chicago gaisras, kurį tik po dviejų dienų, spalio 10 d. staiga užgesė smarkiausias lietus užgesino, bet tik po to, kai visi pastatai dešimties ketvirtinių kilometrų plote pavirto pelenais ir nuodėgūlais, padaryta virš 200 milijonų dolerių nuostolių, 90,000 žmonių liko be pastogės.

Visuotinis chaosas, siautęs pragaštingojo Chicago gaisro metu 1871 m. spalio 8 dieną, buvo grafiškai pavaizduotas dailininko Frank Leslie 18 dienų po gaisro praėjus. Panikos apimti gyventojai ties Sherman House skubina bėgti kur įmanoma, nešdami su savim senus, sergancius ir bejėgius, ir būtiniausia mantą bei šeimos brangenybes.

Čikagos Istorijos draugijos foto

ir 300 čikagiečių žuvo liepsnose.

Tą sekmadienio naktį audra virtęs gaisras persimetė kitapus Chicago upės ir apie 1:30 valandą pirmadienio rytą visame miesto centre nebeliko nė vieno namo. Per pirmadienio dieną ugnis nusivare iki pat šiauriausios miesto ribos — Fullerton Street.

Nors pakilęs vėjas pūtė ne daugiau kaip 30 mylių per valandą, tačiau pats gaisras sukėlė tokią smarkią audrą, kad vėjas su savim lakino išties degančias namų dalis ir parkuose išdėstytus suolus.

Šiandien po 100 metų Chicago miestas skaitomas vienu iš didžiųjų ir turtingiausių miestų pasaulyje.

LAISKAS APIE CHICAGOS GAISRĄ

Apie Chicago didįjį gaisrą ir žmonių pergyvenimus istoriją yra be skaičiaus, rašo The New World, bet labai mažai jų išliko kaip buvo originaliai užrašytos. Perspausdintame vienos mokytojos italės, Giovanna (Joana) Marshal laiške viename Kurijos kardinolui Romoje iš 1871 m. lapkričio 20 d. rašoma:

"Aš gyvenau Northsideje ir dėlto esu viena iš nukentėjusių. Spalio 8 dieną aš netekau nei stogo, nei drabužių, nei nieko, iš ko gyventi, dėlto kad ir mano mokiniai turėjo tą pačią patirtį kaip aš. Per išties dvi dienas aš buvau praradusi savo sūnų. Porą valandų po pusiaunakčio jis išėjo padėti gelbėti prekes krautuves, kurioje jis tarnavo, ir kada šeštą valandą ryto grįžo namo, jis neberado nieko daugiau kaip vien krūvas teberūkstančių griuvėsių. Kuomet aš gedavau jo, manydama, kad yra žuvęs liepsnose, jis, tos pačios baimės apimtas, savo motinos raudėjo...

Šis miestas sukėlė mano visišką admiraciją. Tiltai, tuneliai, geležinkelio linijos jungia beveik su visu pasauliu, laivininkystė klesti, katalikų ir protestonų bažnyčios ir kiti pastatai liūdija, kad čia gyvena veiklūs ir inteligentiški žmonės...

Spalio 8 dieną turtingieji lygiai kaip ir beturčiai buvo lygiai užuojautos verti, bet galbūt turtingieji jos daugiau nusipelnė. Mirtinai išblyškę visu veidai aiškiai rodė: jų turtai žuvę, jų būtnai sunaikinti; visi bankai be jokios išimties žuvo liepsnose, taip kad visi manė, kad žuvo visos jų sutaupos.

Nors kituose kraštuose daugelis bankininkų būtų galbūt pasinaudoję proga ir paskelbę bankrotą. Chicago bankai, priešingai, jau sekančią dieną paskelbė savo naujus adresus ir paskelbė pasirodę išmokėti. Tada sukėlė pasitikėjimą ir stiprino žmonių dvasią. Iš kitos vėl pusės kiekvienas pilietis, pasišventęs biizniui, stvėrėsi biiznio su padvigubinta energija ir ryžtu. Nuo gaisro išlikę pavieniai pastatai buvo paversti biizniavimo vietomis; žodžiu, tokia katastrofa būtų kiekvieną kitą kraštą perbloškusi, o šį (kraštą) tik paskatino, ir šis miestas (Chicago) visus grįvėsiuose, jau dirba ir žada atsistatyti daug gražesnis ir klestintis negu iki šiol buvęs".

Net Peshtigo upė pasidarė nebesaugi. V išsum vandens laikomos galvos svilo nuo karšties ir dėl dūmų ir deguonio trūkumo pasidarė sunku kvėpuoti. Kepantį karštį švelninti ir nuo degančių kritulių gintis padėjo nuolat vandenįje drė-

tiną, kad per dešimtį minučių nuo to kaip pirmieji pastatai užsidegė, visas kaimas — miestas buvo liepsnose.

Apie vidurnaktį 1871 metų spalio 8 d. Wisconsin šiaurės rytinė dalis paskendo liepsnose.

Wisconsin miškų gaisras kilo begalinėse pušų giriose, kurios iš visų pusių supo pasiturinčiai gyvenantį, apie 2,200 gyventojų turėjusį kaimą — miestelį Peshtigo, kurs valandos bėgyje neteko daugiau kaip pusės visų savo gyventojų, kai liepsnų jūra, greičiau negu žmogus gali nujoti raitas nakties metu apsiautė šių gyvenviečių.

Gaisras prasidėjo iš mažens dieną kitą anksčiau. Kurį laiką oras buvo ramus be vėjo, tad gaisrai laikėsi vietoje, tik dūmai sklido po mišką ir po žmonių gyvenamas vietas. Mažų gaisrų buvo abiejose Green Bay ilankos pusėse; žmonės buvo apsipratę ir dėlto nesijaudino.

Tik spalio 8 dieną sekmadienį popietį staiga iš pietvakarių pakilo smarkus vėjas, greit pavirsdamas tikra audra. Miškiniai gaisrai liepsnos, smarkaus vėjo paskatintos, ėmė su neapsakomu greitumu ryti oro debėlius ir suoliais su vėju bėgti; greit pavieniai gaisrai išsiplėtė, susilijo į vieną bendrą didžiulę liepsnos jūrą.

Pirmoji liepsnos auka buvo Sugar Bush žmonių sodyba. Visi, kas tik namie buvo ir laiku neišbėgo, o užtruko norėdami išgelbėti savo namus, žuvo liepsnų bangose.

Tą patį sekmadienį vakarop Peshtigo gyventojai jautėsi kaip ir bet kurį šventvakarį: daugumas geležinkelio statymo darbininkų ir "lumberdekų" jau buvo pilnai nusigėrę, o gerbiamieji piliečiai kaip 9 valandą nuėjo gulėti. Kaip tik tuo metu miestelio pietvakariuose pasirodė milžiniški liepsnos liežuviai. Vėjo audros nesamos degančios anglys kaip lietus ar kruša pasipylė ant miestelio namų stogų, o vėjas padidėjo tiek, kad žmogui gatvėje pasidarė sunku bėpastovėti.

Daugelis mirties pavojų pajuto tik kai namai aplinkui paskendo liepsnose. Daugumas bandė bėgti gelbėtis per miestelį plaukiančią Peshtigo upę, bet daug žmonių krito per keletą žingsnių nuo upės, nepajėgę upę pasiekti. Daugelis pavirto pelenais kartu su savo namais, nespeję nė išbėgti; kiti žuvo pasitaikę miškuose, kai kurie per girias vedantiuose vieškeluose.

Per pusę valandos, o kiti tvir-

Brighton Parkas

Lietuvių Moterų Klubo susirinkimas

Praeitasis Brighton Parko Lietuvių Moterų Klubo susirinkimas įvyko rugsėjo mėn. 9 d. Hollywood Inn. Susirinkime buvo pagerbtos dvi mirusios

kinamie ir ant galvos ir veido dedami skudurai. Daug žmonių ir upėjo žuvo, vieni kamšatyje patekę į gilius sietuvus, kiti nublokšti per upę plaukiančių gyvulių, dar kiti patekę į upę plukdomas malkas...

"Aš nieko kito nemačiau kaip tik liepsnas", rašė iš gaisro išlikęs vietos kunigas Perin. "Namai, medžiai ir pats oras liepsnojo. Viršum savo galvos ir kiek tik akys galėjo užmatyti, nieko kito nemačiau kaip vien visą firmamentą apgaubusių milžiniškų liepsnų volus".

Gaisras truko tą visą naktį. Sekantį rytą apsiniaukė ir pradėjo lyti ir lietus užgesino gaisrus. Pradėjo į Peshtigo grįžti gyvi likusieji. Vieni buvo apsiėmę ir dėl dūmų ir deguonio trūkumo pasidarė sunku kvėpuoti. Kepantį karštį švelninti ir nuo degančių kritulių gintis padėjo nuolat vandenįje drė-

narės — Marcella Langis ir Anna Bartkus. Klubas jų šeimoms išreiškė gilią užuojautą. Komisija kuri surengė liepos 25 dienos pikniką — Bernice Zemgulis, Helen Vengeliauskas ir Mrs. M. Gurskis pranešė, kad iš pikniko liko gražaus pelno. Malonu buvo girdėti, kad visos narės taip taikiai dirba klubo gerovei.

Priminta, kad klubo metinis balius šiemet įvyks lapkričio (November) 7 d. Hollywood salėje. Ateinančiame susirinkime bus renkama baliaus komisija.

Buvo iškeltas klausimas, kur klubui ateityje turėti savo susirinkimus, nes senojoje vietoje klubui būtų per skaudu. Nutarta ateityje susirinkimus turėti Hollywood Inn.

E. McNamee, korespondentė

BEVERLY SHORES, IND.

Rudens balius

Beverly Shores, Ind., Amerikos Lietuvių klubas rengia tradicinį rudens balių š. m. spalio 30 d., šeštadienį, 7:30 val. vak. Obie's restorane prie 12 kelio į Rytus nuo Michigan City, Ind. Gros Ažuolo Stelmoko orkestras. Kvietimai gaunami pas klubnarius. S. R.

Spalio 8 dieną sukanka 100 metų nuo Didžiojo Čikagos gaisro, kuris tęsėsi tris dienas, sunaikindamas miesto centrą. Gaisro žuvo 300 žmonių.

A lot of Americans are suffering from withdrawal symptoms.

What's wrong? You're making more money than you ever have.

Discovery time you plan on putting money into your savings, you end up withdrawing some.

Maybe you're buying too many little things you don't really need. Little here, little there. After awhile it adds up.

You know, that's just the theory behind the Payroll Savings Plan. You sign up where you work, and they set a little aside from each paycheck and use it to buy U.S. Savings Bonds. You don't really miss the money that way... and before you know it, you've got a nest egg that's really worth something.

And now there's a bonus interest rate on all U.S. Savings Bonds—

for E Bonds, 5½% when held to maturity of 5 years, 10 months (4% the first year). That extra ½% payable as a bonus at maturity, applies to all Bonds issued since June 1, 1970... with a comparable improvement for all older Bonds.

The Payroll Savings Plan. A great way to save a little here, a little there and end up with a bankroll.

Bonds are safe. If lost, stolen, or destroyed, we replace them. When needed, they can be cashed at your bank. Tax may be deferred until redemption. And, always remember, Bonds are a great way to save.

Take stock in America. Now Bonds pay a bonus at maturity.

NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street Chicago, ILL 60608

UŽ TAUTĄ, KARALIŲ IR LAISVĘ...

(Po pokalbio su B. R. Pietkievičium, Crane Savings and Loan bendrovės prezidentu)

(Tęsinys)

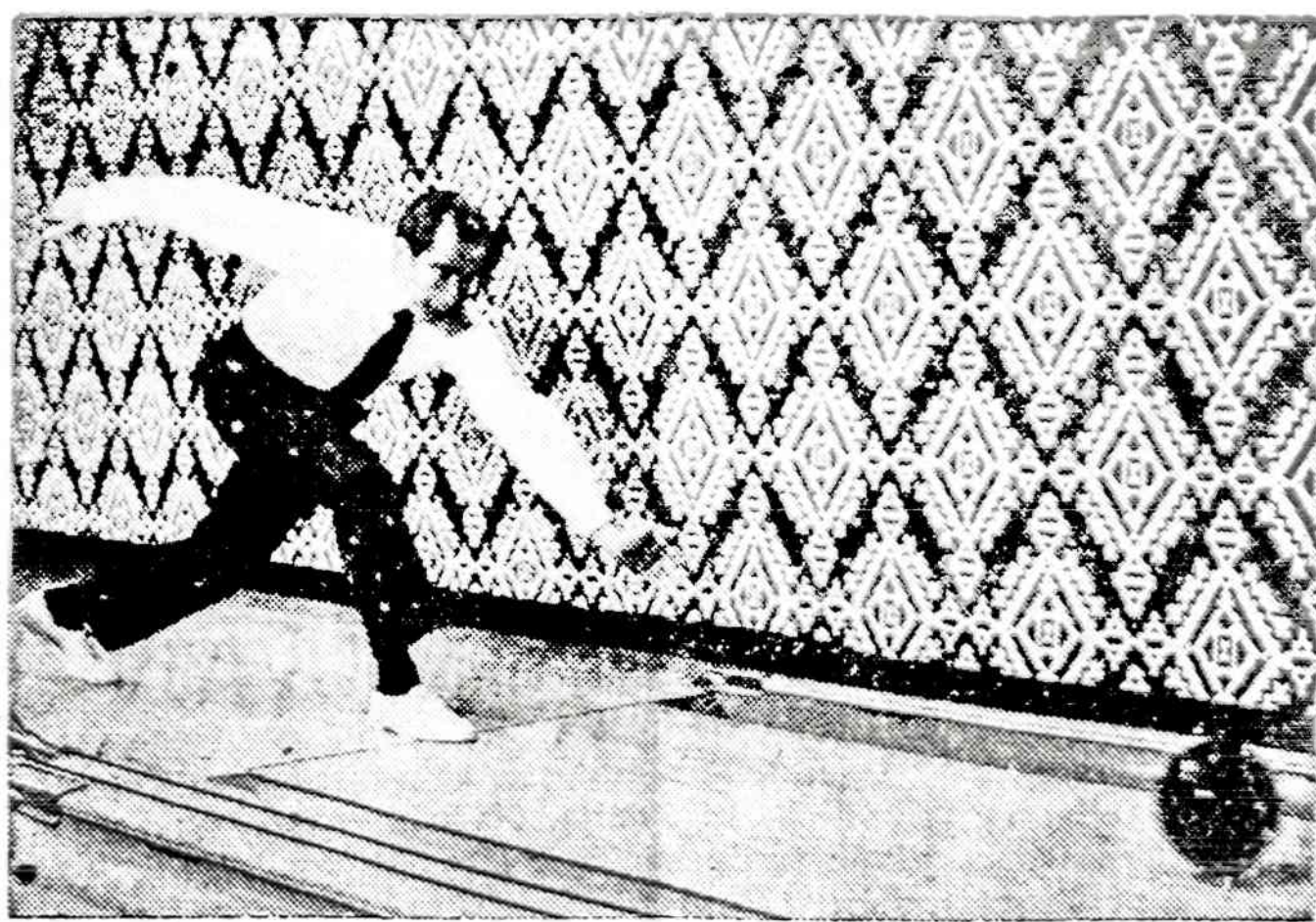
Bet nepraslinko nė viena savaitė, kaip vieną turkaus dieną atsukė jo dvarišiai pranešė, jog pilna rinka net kaugėmis užversta medinėmis klumpėmis. Kunigaikštis buvęs labai nustebintas ir iš karto nesuvokęs, kaip tai atsitiko. Negi jau spėjo iš Olandijos atgarmėti meistrai ir daro jo atsivežtam meistrai ir jam konkurenciją? Žinoma, greit paaiškėjo, jog jis iš savo galvos bus išleidęs savų žemaičių meistrų nagingumą, kurie gebėdavo net šventųjų stovyklas išdrožinėti iki stebuklais garsėjančių šventųjų grožio. Kas tokiems meistrams pasiūlė neįsiskaityti — neišdrožti medinių klumpių! Kai jam buvo atneštos žemaičių padarytos klumpės, jis išitinko, jog jos dailesnės ir pranašesnės už olandiškas. Meistrai į jas buvo įpynę ir liaudies meno raštų pagrazinimui: eglutės, juostų audinių margumą ir kt. Ir praktiškai jau buvo spėję jas geriau pritaikyti.

Žemaitijoje rudenį apie namus būdavo daug purvo. Medinių klumpių viršus, purvui apsurbus padus, greit nusiklaidavo. Jie jau buvo praktiškai pritaikę, kad ir po purvą braidžiojant jant neatsitiktų. Jie vielos lankeliu apjuosdavo klumpės viršų ir jo galus užlenkė įkal-davo į pado neploną sluoksnį. Nekliudė kunigaikštis meistrams iš to daryti sau uždarbą ir ne rėmimą pragyvenimui. Žinoma, kliudyti negalėjo, nes klumpės gaminti jis patentu neturėjo. Taip ir užteko jam to džiaugsmo, jog buvo nau-

dingą darbą padaręs žemaičiams.

OGINSKIŲ TURTAI

Apie Oginskių neišsenkanti turtingumą dar liudija ir tai, kad Bagdonas ir Mykolas po savo vedybų neskaldė tėvo palikimo, o pirkė kitą stambų dvarą. Ir dar kas įdomu, kad jie neišėjo dvarų kur kitur, o tik tėvo ir jų pamėgtoje Žemaitijoje, nors tokiu pirkimui būtų galėję rasti geresnių sąlygų ir pelningesnę vietą. Mykolas Oginskis iš šeimos išteklių nusipirko gretimam valsčiui, kitaip tariant, kaimynystėje grafų Zubovų dvarą Plungėje 1873 metais. Tas stambus dvaras įsigijimas Mykolui Oginskiui neišsėmė, matomai, turėję išteklių, nes jis galėjo, trumpai tariant, padaryti mažą revoliuciją, įrengdamas sau čia rezidenciją. Jis nepasitenkino buvusiais dvaro pastatais. Parko centre 1879 metais pastatė didelius, prabangius neoklasiškos stiliaus rūmus. Pasistatė šalia rūmų koplyčią, atokiau administracijai skirtą pastatą, žirgyną ir kitus dvarui reikalingus pastatus. Rūmuose įsteigė didelę biblioteką. Pertvarkė, padidino parką. Buvo iškasti septyni tvenkiniai, reguliuojami vandens šliužais, panaudojant Bebrungo upės vandenį. Parke prisodinta reiki medžių, įrengtos aikštės davo į pado neploną sluoksnį. Nekliudė kunigaikštis meistrams iš to daryti sau uždarbą ir ne rėmimą pragyvenimui. Žinoma, kliudyti negalėjo, nes klumpės gaminti jis patentu neturėjo. Taip ir užteko jam to džiaugsmo, jog buvo nau-

Prezidentas Nixonas mėgsta kėglių sportą. Jis, kaip matosi iš nuotraukos, yra neblogioje formoje, tik geriau įsijūrejus, atrodo, kad jis peržengė liniją, ko negalima daryti.

degė miesto centras, Mykolas Oginskis padėjo miestui atstatyti, pats dar pastatydamas mūro pastatus, kur tilpo kelios dešimtys įvairių krautvių. Rodos, tai gerai pailiustruoja Oginskių turtingumą vien tik Žemaitijoje.

PANASČS I CARĄ

Abu Irinėjus sūnūs, Bagdonas ir Mykolas, buvo išau-guguliojami vyrais. Liesoko berods, pailgo veido. Apkirp-davo trumpokai, pagal caro dvaro madą barzdą ir ūsus ir neskusdavo nė žandenų. Prie tokios mados ir savo veido išvaizdos galima buvo atrasti veido bruožų panašumą net i-carą Nikolajų. Bajorai dvarininkai kunigaikščių Oginskių nemėgo; ir ne vienam iš jų kilo mintis, jog tai būsią nelegalūs caro Nikolajaus vaikai. Tai išgalvoti istorijai nesunku buvo prigyti bajorų tarpe ir tarp paprastų žmonių. Irinėjus Oginskis buvo vedęs caro dvaro buvusią damą, lenkų kilmės, Olgą Kalinauskaitę. Tai buvo tikrai graži moteris. Jos iškalta balto marmuro mažas biustas įmūrytas prie sakyklos pilioriaus, rodo, jog tai buvo ne tik gero skulptoriaus darbas, bet ir ji buvo tikrai gražuolė. Tokia gražuolė, žinoma, galėjo susižavėti ne tik vien caras, bet ir tas pats didikas, kuris tą istoriją pirmas išgalvojo. Kai pasižiūrė į Irinėjus, lyg pomirtinės kaukės prie kristijos sienos įmūrytą vien tik veidą, tokie teigimai paplitusių gaudų ima blukti. Ten Irinėjus Oginskio veidas daug skiriasi nuo jo giminės dailininkų šviesios, laimingai atrodančių, pilnaveidžių veidų. Čia Irinėjus irgi ribotai gaurotas, niūrus rūstoko veido savo bruožais gali lygintis su savo sūnumis.

Taipgi tiesa, kad nuo Katrės antrosios iki Rasputino laikų caro rūmai niekada savo dorovingumu nepasizymėjo. Galėjo būti ir kitoki istorijų caro su gražiąja Olga Kalinauskaitę, bet kad Irinėjus, ją vesdamas, būtų gavęs dar ir gyvą iš caro kraitį, reikia labai suabejoti. Tai greičiausiai išgalvota, legendą viršes reikalas, neturintis tikro pagrindo.

PASITARNAVIMAS LIETUVIŲ KALBAI

Jau esame išsitare, kad Bagdonas ir Mykolas tėvo tėvų domis lietuvių kalbos ir tauti-

Kas nuvertino mūsų dolerį?

Pasiskaičius spaudą susidaro vaizdas, kad tai užsienio valstybės nuvertina mūsų dolerį. Tikrumoje vaizdas gaunasi kitoks. Buvę apyvartoję sidabriniai doleriai ir smulkesnieji pinigai yra dingę ir atsivėrė kiemo nors kišenėse. Jie apyvartoję jau nesirodo. Dabar išleidžiamas sidabrinis doleris su prez. Eisenhowerio paveikslu kainuos po 10 paprastų dolerių kiekvienas. Yra žinių, kad už senesnių laidų sidabrinis doleris prašo 10—15 paprastų dolerių ir net

atlikęs Mykolas Oginskis lietuvių dolerį. Kaip jis į visa tai žiūrėjo ir kaip tikėjo lietuvių kalbos išlikimu ir tautos kultūros kilimu, paliudija išlikę iš tų juodų laikų dokumentas, atidarant ir pašventinant jo puikiuosius rezidencinius rūmus 1879 metais. Tas dokumentas, beje, buvo atrastas tik 1956 metais, kada per karą apdege Oginskių rūmai buvo remontuojami. Po frontinio fasado pamatais darbininkai, atkasinėdami pamatus, atrado pakastą butelį su jame iškūtais dokumentais apie rūmų pastatymą ir pamatų pašventinimą. Ir kas stebina, tai jo tikėjimas lietuvių kalbos išlikimu. Būdinga ir tai, kad tas jo aktas surašytas lotynų, lenkų ir net lietuvių kalbomis.

(Bus daugiau)

daugiau, priklausant kurių metų laidos. Už 5 paprastus dolerius sidabrinį dolerį jau labai retai kur gausi nupirkti. Taip sako numizmatikai ar tik šiaip paprastai spekuliantėliai. Žodžiu, doleris doleriui jau nėra lygus. Tai, žinoma, tokią padė-tį sukėlė per daug lengvai popierinių banknotų spausdinimas. Gavau respublikonų partijos laišką, kuriame siūloma pirkti vieną Eisenhowerio sidabrinį dolerį už 15 paprastų dolerių. Butų klaidinga manyti, kad užsienio turtingosios valstybės dolerį nuvertina, kai tuo pačiu metu patys amerikiečiai savo dolerius skirtingai vertina.

J. J-tis

INDIANOS UPĖJE IŠMIRŠTA ŽUVYS

Tippecanoe upėje išilgai 35 mylių tarp Indianoje masiniai pradėjo išmirti žuvis. Priežastis nustatyta viena vištų farma prie Warshaw, Ind., kuri suliepsdė į tą upę apie 27,000 galionų vištų išmatų srutų. Tankiai prakiurus, srutos išpumpuotos į lauką per 500 jardų nuo upės, iš kur nutekėjo į vandenį.

Indianos sveikatos pareigūnai

KNYGOS VAIKAMS IR JAUNIMUI

— Sek pasaką, mamytė, apie senus laikus. Kai atvairai ir laumės Skrajojo po laukus...

S. Petersonienė

Poezija ir pasakos yra vaikų mėgstami ne mažiau kaip žaidimai ar krikštavimai. Naujienose galima gauti šių perlių ir žemčiūgų mūsų mažiesiems bei jaunimui:

1. N. Butkienė, VELYKŲ PASAKOS, 32 psl., telpa 6 pasakos ir DVY-NUKĖS, 34 psl. su 8 apsakymėliais iš vaikų pasaulio. Abi gausiai iliustruotos, spalvotais viršeliais, kainuoja po 1 dol.
2. Vanda Frankienė-Vaitkevičienė, ŠOKOLADINIS KISKELIS, pasaka mažiesiems. Jūratės Eldukaitės iliustruota. Didelio formato, 24 psl., gražus leidinys. \$1.50.
3. A. Giedrius, MURKLYS, 24 apsakaitės vaikams. Dail. V. Siman-kevičiaus iliustruota, 130 psl., \$1.80.
4. Stasė Vanagaitė - Petersonienė, LAUMĖ DAUMĖ. 17 eilėraščių, kaip pasakų, apie paslaptingąsias laumes Tėvų Žemėje. Labai gražus leidinys, didelio formato, kietais viršeliais, gausiai dail. J. Kiburo iliustruota, 64 psl., kaina 5 dol.
5. Maironis, JAUNOJI LIETUVA, poema. 118 psl., \$1.00.
6. Alfonsas Vambutas, TRYS SAKALAI, Liet. Mokytojų sąj. premijuota knyga. Joje originalūs apsakymai, padavimai, legendos, novelės. Dail. V. Stančikaitės iliustracijos, 186 psl., kaina 2 dol.
7. Juozas Švalistas, JAUNUS PENKETUKAS, apsakaitės, kaip pasakos vaikams iš jų gyvenimo, sąjonių ir žygijų. Iliustruota dail. Z. Sodeikienės. Didelio formato, kietais viršeliais, puikus 77 psl. leidinys. \$3.00.
8. Jonas Valaitis, SENOVĖS LIETUVIŲ DIEVAI, mitologijos posmai. Iliustruoti padavimai, legendos ir pasakos — kaip senovės lietuvių ir žemaičių bendravimo su savo dievais, 54 psl., \$1.00.

Vaiškai mėgsta ir nori skaityti. Dėlo iš pat mažens yra daug lengviau juos įpratinti lietuviškai skaityti ir mylėti lietuvišką knygą. Jei tėvai išbalansuotų vaikams perkamas dovanas — pusę knygų, pusę žaislų — lietuviško auklėjimo rodyklė staiga pakiltų aukštyn.

NAUJIENOS

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608.

DĖDĖS ŠERNO GYVENIMO BRUOŽAI

YRA GERIAUSIA DOVANA

Vyresnieji Amerikos lietuviai Juozas Adomaičiai - Dėdė Šerną asmeniškai pažino, skaitė jo straipsnius, knygas ir klausė jo pasakų. Dabar jie gali paskaityti gražiai surašytą Dėdės Šerno gyvenimą. Jiems bus įdomu prisiminti senus laikus ir pasiskaityti gražių istorijų. Naujai atvykęs lietuviai galėtų žiemos pasikaitymams nupirkti Antano Rūko parašytą Vienišo Žmogaus Gyvenimą - Dėdės Šerno gyvenimo bruožus. Jie pradžiugins kiekvieną, kas jį atsimeina ir pažinojo, o naujiesiems ateiviams, jaunimui, rašytojo A. Rūko lengvas, vaizdus gražia literatūrine forma pasakojimas duos progos susipažinti su mūsų pirmųjų išievių švie-suolių gyvenimu ir jų kieta, ideologine veikla.

Antanas Rūkas, VIENIŠO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Juozo Adomaičio - Šerno gyvenimo bruožai. Išleido Ameri-koš Lietuvos Istorijos Draugija, Chicago, 1962 m. 206 psl., kaina 2 dol.

GAUNAMA "NAUJENŲ" ADMINISTRACIJOJE

Jau atspausdinta ir galima gauti knygų rinkoje

CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA

Alekso Ambrose knyga, aprašanti paskutinį 90 (1869-1959) metų Chicago lietuvių gyvenimą ir jų atliktus darbus. 664 psl. Kietais viršeliais \$10.00, minkštai \$8.00. Išleido Amerikos Lietuvių Istori-jos Draugija.

Knygoje aprašytas pirmas Chicagoon atravėjęs lietuvis, pirmos lietuvių kolonijos, jų suorganizuotos šalpos draugijos, statytos bažnyčios, išteigti laikraščiai, kurių viso buvo 121. 41 teatro draugija, 48 pasaulietiški chorai, 9 bažnytiniai ir 314 vokiečių žmonių biografijos. Duoti dokumentuoti katalikiški, socialistiniai, laisvamaniški ir kitų organizacijų atlikti darbai, išteigtos mokyklos, skaityklos, ban-ka ir kt.

Norintieji šią knygą įsigyti, prašomi parašyti čekį arba Money Orderį

AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJOS DRAUGIJOS

vardu ir pastutu:

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608.

Jau išėjo seniai laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakišios 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knyga galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS,

1739 S. Halsted St., Chicago, ILL. 60608

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka du didelius darbus. Pirmas, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antras, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos.

6%

PER ANNUM ON SAVINGS CERTIFICATES OF \$5,000, OR MORE, 2 YEAR MATURITY

5%

UNIVEST TAUPYMO SĄSKAITOMS

Taupymo indėlai Apdrausti iki \$20,000.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, ILL. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Isteigta 1923 metais

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose kiemas automobilams pastatyti

Daug ir kitų paslaugų yra

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-6100

SECOND - CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$7.00 per 3 months. In other USA localities \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$6.00 per three months; Canada \$22.00 per year; other countries \$23.00 per year.	
15 cents per copy. 15 c. on Saturday	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiestiuose	
metams	\$22.00
pusei metų	\$12.00
trims mėnesiams	\$7.00
vienam mėnesiui	\$3.00
Kitose JAV vietose:	
metams	\$20.00
pusei metų	\$11.00
NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.	

Nesiseka komunistinti lietuvių

Nepriklausomoje Lietuvoje komunistų partijos narių skaičius buvo labai jau nedidelis. Maskvos agentai verbavo jaunimą, organizavo gizelius, kabinėjosi prie kitaucyčių, bet jiems nevyko. Lietuvoje komunistais tapo kelių stambesnių ūkininkų vaikai, tingėjusieji pramokti savarankiškai galvoti ir numatyti, kur ta rusiškojo galvojimo makalynė gali nuvesti ne vien darbininkus, bet ir visą kraštą.

Iš Maskvos buvo gautas įsakymas ypatingą dėmesį kreipti į Lietuvioje gyvenusių žydų jaunimą. Nepriklausomybės pradžioje ir žydų jaunimas komunistu nesizavėjo. Lietuvoje buvo daug iš Rusijos atbėgusių žydų, kurie ant savo pečių patyrė Rusijoje įvestos komunistinės santvarkos našta. Svarbiausiais žydų organizatoriais Lietuvoje buvo J. Sobolis ir F. Abramavičius. Pirmasis komunistinio Marijampolės žydų jaunimą, o antrasis — Panevėžio. Bet už kelių metų paaiškėjo, kad Sobolis informuodavo Lietuvos policiją apie kiekvieną sukomunistintą jaunuolį, o Abramavičius tiek susitrockino, kad teko išmesti jį iš partijos centro komiteto. Lietuvoje žydai pradėjo linkti prie komunistų, kai Hitleris, susitaręs su Stalinu, ėmėsi persekioti ir žudyti žydus Vokietijoje.

Okupavus Lietuvą, rusams buvo sunku. Lietuvių kalbos jie nemokėjo, o komunistų lietuvių skaičius buvo nepakankamas. Be to, lietuviški komunistai daugumoje buvo nemokšos, mažaraščiai arba beraščiai. Jie ir įsakymų tinkamai pildyti negalėjo, nes jų nesuprato. Rusams teko papirkinėti, ieškoti kitų politinių įsitikinimų minkštesnių žmonių. Jiems teko partijon imti girtuoklius, visuomeninio gyvenimo padugnes. Taip rusai elgėsi pirmom okupacijos dienom, panašius metodus jie vartoja ir šiandien.

Kraštui komunistinti jie įkinkė mokytojus, prisamdė tūkstančius propagandistų, bet tuščios jų kalbos pageldautų vaisių nenešė. Rugsėjo mėnesį okupuotos Lietuvos radijo stotys ir laikraščiai rašė apie mokytojus. Pradžioje juos kritikavo už nepakankamą jaunimo komunistinimą, o vėliau juos pagyrė ir vaikams liepė net po žibuoklę mokytojams įteikti.

Visuose straipsniuose matyti noras galimai greičiau komunistinti lietuvių, noras juos perauklėti, bandymas įtikinti, kad komunistinė santvarka yra pati geriausia. Jiems ir į galvą neateina mintis, kad pavyzdys yra pats

JONAS VAIČIČNAS

Dar dėl Lietuvių Bendruomenės kelio

Vytautas Volertas, JAV LB Centro Valdybos pirmininkas, šių metų rugsėjo 30 dienos "Draugo" laidoje skelbia idėjų rašinį, pavadintą "Dvidešimtmetį pasiekus". Jame rasime gražių minčių, tačiau ir prieštaraščių, nesutinkančių su Lietuvių Bendruomenės ideologija.

Savo trumpą kritiką Pono Pirmininko rašiniui norėčiau pradėti jo pačio labai gražiais ir tiksliais žodžiais: "Pasirodą parbarimai, taikomi ne pačiai LB, bet joje dirbančiųjų veiksmams, kurie vienam kitam, nuosirdžiai žiūrinčiam ir blogo nelinkinčiam, neatrodo esą geriausi". Labai svarbu paminėti ir Volerto tolimesnį, labai charakteringą, sakinį: "Jei visų nuomonės su-

geriausias mokytojas. Jeigu ta santvarka būtų jau tokia gera, tai šiandien, po 25 metų, lietuviams ir pasakoti apie komunistą nereikėtų. Visi komunistai būtų tapę prieš naują penkmečio planą. Lietuviai neskuba, kai mato, kad okupuotoje Lietuvoje gerai gyvena tikrai "komunisto nešėjai" rusai, o lietuviams tenka daugiau dirbti ir mažiau gauti.

Vilniuje leidžiama Tiesa, skubaus krašto komunistinio minties vedama, šiomis dienomis viešumon išvilko pasiūlymą lenktyniautoją Tada Grinevičių. Naujosios Vilnios šaltkalviai buvo geri, bet lėti. Reikėjo rasti būdą pagreitinti jų darbo tempą. Partija surado jauną Grinevičių ir atvilkio senon Vilniaus dalgių dirbtuvėn. Ten jis apmokytas šaltkalvio amato ir pradėtas naudoti kitiems šaltkalviams spausti. Grinevičius buvo gabus, greitai pramoko ir sparčiai dirbo. Jis dirbo sparčiau, negu buvusieji jo mokytojai.

Bet Grinevičius buvo ir alkoholikas. Jis šokdino senus Vilnios šaltkalvius, bet jis šokdino ir komunistus. Jam buvo reikalinga degtinė darbo spartai didinti. Ne komunistai Grinevičių įveikė, bet Grinevičius komunistus. Jis, geriausias lenktyniautojas, komunistams pasakė, kad jam viskas galima. Komunistai žino, kad be girtuoklio senų šaltkalvių jie nešokdins.

Nepajėgė suvaldyti lenktyniautojo Grinevičiaus, jie paskelbė Pavyzdingos Tvarkos Mėnesį. Vyriausiu šios kampanijos vadovu paskirtas Antanas Masiukas, N. Vilnos komunistų partijos pirmasis sekretorius. Jis šitaip tvirtina:

"Tai savotiškas eksperimentas ištisoje darbo grandinėje. Ieškome mūsų sąlygomis tinkamiausių variantų. O tikslas — vienas: užkirsti kelią įstatymų ir viešosios tvarkos pažeidimams, diegti kultūrą, grožį buitį. Sudrausminti chuliganus, triukšmadarius, brokdarius, pravaikštininkus stengiasi įmonių kolektyvai. Tačiau kokia nauda iš to, jeigu skrajūnas "įsižeidęs" vienoje įmonėje, susiras sau lizdelį kaimyninėje gamykloje, įstaigoje! Todėl ir reikia už tvarką ir sąmoningą drausmę kovoti viso rajono mastu." (Tiesa, 1971 m. sp. 1 d. 4 psl.).

Okupantui bus labai sunku sudrausminti lietuvių, kada Lietuvą okupavusieji rusai pirmieji drausmę ardo.

sitaikant. Bet tauta yra nekopijuojama. Arba ji savita, arba jos visai nėra".

Paskutinis sakinytis didžiai sveikintinas, bet visi suprastą, kad prieš stovį sakiniai visai priešingi tam paskutiniam.

Koks gi bus tautos savitumas, jeigu "drabužių galima ir iš kitų pamėgdžioti"? Svarbiausia, "ji sau prisitaikant".

Jokia tauta, prisitaikydama sau svetimus drabužius (manau, tas drabužių prisitaikymas straipsnio autoriaus yra simbolinis, taikytinas visur. J. V.), ne-nusavos savo tautos kultūros bruožų, tai būtų daugiau kaip naivu. Visos tautos kaip tik stengiasi išlaikyti savo kultūros savitumą, neieškodamos jokių svetimųjų. Svetimos įtaikos ir įtaigos visais laikais skverbėsi ir ypač dabar skverbiasi į šiame krašte gyvenančias tautines grupes, bet negirdėta, kad tos grupės keltų panašius minis.

Priešingai, visos tautinės grupės stengiasi sėti savąją kultūrą tokią, kokia ji yra. Zvelgant į klausimą siauriau, mūsų Bendruomenės tikslas ir būtų išlaikyti savo savitovį veidą. Ir kaip tik tai turėtų būti pirminis LB uždavinys. Prie progos būtina atsiminti ir paskutinį pačios JAV vadovaujančių organų įtaigojimą: remti net pinigais atskirų tautybių kalbas, istorijas, kultūras. Apie tai, tur būt, beveik visi esame skaitę ir žinome. Nesuprantama, kodėl vyriausias LB asmuo tokią mintį pareiškė, net priešingą šio krašto interesams.

Tautinei gyvybei išlaikyti trukdo aplinka, netiesiogiai veidama ir visas tautas. Ta aplinka susiduria su tautybių pasipriešinimu, bet niekad tautybės nebūs nugalėta aplinkos, jeigu žinos, kas ji yra ir ko siekia. Visos tautybės teikia savo įnašą šiam kraštui. Jos liks ir toliau su savo kultūra, jeigu jos pačios to norės. Jeigu nenorės, tai priims svetimybę, joms grės mirtis. Lygiai tas pat taikytina ir mūsų tautinei grupei.

Toliau CV Pirmininkas sprendžia kitą klausimą: "...ar ji (Bendruomenė, J. V.) spėjo subręsti?... Rašančio nuomone, JAV LB spėjo išmokyti pakankamai sveikai galvoti, bet darbuose visaiškai įprasti ji dar nesukubo... Dar neprisikvietėme LB tarpan visos mūsų išeivijoje glūdinčios išminties".

Iš tikrųjų, klausimas svarstytinas, ir labai svarstytinas. Anksčiau spaudos žmonės skelbė, kad LB naujagimis, vėliau — vaikas ar jaunuolis, bet po tiek metų sutikime, kad tikrai išėjusi iš vaiko amžiaus ir galėjo spėti subręsti. Mano manymu, de-ja, dar ji nesubrendo. Ir to ne-

subrendimo ieškočiau dviejose priežastyse. Iš jų pirmą būtų — pačių aukštųjų vadovybių per didelės dėmesio kreipimas į organizaciją, mažiau darbo kreipiant į pačią idėją, o antra: pati lietuviškoji visuomenė nevisuomet pagaua lietuviškos vienybės mintį. Bet, jeigu giliau su-stotumė prie šio ypač svaraus reikalo, tektų daugiau priekais-to daryti ne lietuviškajai išeivijai, bet nepakankamam Bendruomenės idėjos sklaidimui. Organizaciniai pagrindai, įstatatai, statutai niekad žmonių nepatenkins. Minios nepatenkins nė nesutarimai su kitomis lietuvių centrinėmis organizacijomis. Eilinis lietuvis (tokiems ir aš priklausau, J. V.) laukia iš Bendruomenės vadų tikro pavyzdžio, jau nekalbant apie įtaigojimą, kaip tautinę gyvybę praliginti, kaip suvienyti tautiečius, užmirštant asmeniškumą ar partinius interesus.

Šiltą žodį tenka tarti užpraeitų dviejų kadencijų JAV LB Centro Valdybos Pirmininkui, nustačiusiam gražius ryšius su kitomis centrinėmis įstaigomis, pakelusiame bendruomenišką mintį, sutraukusiam į JAV LB Tarybos rinkimus kuone 10,000 balsuotojų. Bet vis dėlto dar trūko idėjos skelbimo.

Kitas dalykas, ar Bendruomenė "išmoko sveikai galvoti". Nesupratau, ar čia šnekama apie LB vadovybę, o gal apie lietuvių visumą. Jeigu šnekama apie LB vadovybę, tai pačiam Pirmininkui nevertėtų tvirtinti tokių žodžių. Tą patvirtins arba ne patvirtins lietuviai, nes, pagal Lietuvių Chartą jie yra savo prigimtimi Bendruomenėje.

Niekad nesutiksiu su rašinio autorium, jog "neprisikvietėme LB tarpan visos mūsų išeivijoje glūdinčios išminties". Ta išmintis savaime glūdi Bendruomenėje, tik gal tiesiogiai nedirba pačioje organizacijoje. O, jeigu ta "išmintis" nedirba, matyt yra kas nors, kas duoda tam pagrįdą. Nes, jeigu jau yra išmintis, tikrai supranta Bendruomenės reikšmę ir svarbą. O gal ta "išmintis" ir ateitų dirbti organizacijoje, jeigu LB vadovybės, kaip šiandien minimo rašinio autorius, nekeltų Bendruomenei prieštaraujančių minčių?

Mielas Skaitytojau, čia rašas trumpas eilutes visa savo būtybe yra už vieningą Lietuvį Bendruomenę. Jis tiki Bendruomenės būtinumu, tiki, kad tik Bendruomenėje glūdi išeivijos lietuvių vienybė. Siūlo, kad vadovybės skleistų daugiau ideologijos, kad įtaigotų lietuvių sielą prisitaikyti, bet išlikti, puoselėjant savo kalbą ir kultūrą, ją perduodant jaunajai kartai.

NEGRĖ I PREZIDENTUS

Skatina juodas moteris atimti iš vyrų valdžią

Praeitą sekmadienį International Amphitheatre salėje pasibaigė keletą dienų su dideliu pasisekimu trukusi negrų paroda Black Expo, kurią aplankė daugiau kaip 800,000 žmonių.

Lygiagrečiai su paroda vyko įvairūs renginiai. Vienas tokių buvo prakilnų programa, pavadinta "Moterys politikoje", įvykusi Dr. King Workshop salėje prie 79th ir Halsted gatvių, kur pagrindinė kalbėtoja buvo Shirley Chisholm, demokratė, Kongreso atstovė iš New Yorko, kuri šiomis dienomis pasiskelbė kandidatuojanti į JAV prezidentus.

Savo kalboje 800 klausytojams, beveik vien moterims, ji skatino juodąsias moteris "sukilti ir atimti iš vyrų šio krašto kontrolę".

"Juodosios moterys turės šį kraštą atstatyti į tvarką", susijaudinusi pasakė Mrs. Chisholm. "Mūsų šalyje vyksta neramumai ir sąmyšis. Respublika yra didelė, didelė bėdoje". Juodžiams esą nusibodo trupiniai ir laukimas.

"Tegul žmonės mums nepasakoją, kad moterims ne vieta politikoje", kalbėjo kongresmanė iš New Yorko. "Dėkoju Dievui, kad esu moteris ir juoda. Aš esu įžeista ir paniekinta, bet ganėtinai stipri ir Dievas mane palaikys".

Mrs. Chisholm į sceną atlydėjusi 16-jo wardo aldermanė Anna Langford iš savo pusės pasakė: "Šis yra vyrų pasaulis — štai dėl ko jis yra tokioje būklėje. Vyrų atliko nevertą (lousy) darbą. Mes, moterys, neišnaudojome savo potencialo, bet tos dienos jau praėjo, džen-telmanai". Nurodydama vyrų pasaulio pavyzdį ji priminė buv. Illinoisaus valst. sekretoriaus Paul Powell pinigines malversacijas, pastebėdama, kad batų dėžutės yra batams, o ne čekiams sudėti. "Tai yra liga. Arklių lenktynės taip pat yra skandalas".

MEILĖ PRIEŠAMS

— Ar tu galėtum mylėti savo priešą,
— Klausyk, argi aš nemyliu moterų?

● Negerijoje pilietis nubas-tas kaletė už nelegalių žmonių kaukulių turėjimą.

● Italijoje teismas suteikė perskyras vienai 103 metų moteriai. Ji savo vyro nebemačiusi nuo 47 savo amžiaus metų.

M. GELŽINIS

Klaipėda Ordino Valdžioje (1252 - 1525 m.)

27

"Tie broliai (kryžiuočiai) bendrajai gerovei turi palikti minėtąsias Prūsijos, Livonijos, Kuršo, Lietuvos ir visas kitas žemes, kurias jie tokiu būdu per plėšimus įsigijo, kaip yra Žemaitijos dalis su minė-tąja Klaipėdos pilimi, dėl kurios tarp minėtųjų šalių buvo kilęs ginčas ir kuria tie kryžiuočiai įsakmiai prisipažįsta minėtuose straipsniuose tuo būdu užvaldę..."

Iš to kas anksčiau pasakyta, aiškiai matyti klaidingumas ir neteisingumas minėtųjų brolių, kurie kelia ginčą dėl minėtosios Veliuonos pilies, esančios Žemaitijoje arba arti jos. Jie šviesiausiojo Lenkijos karaliaus ir Vytauto, Lietuvos didžiojo kunigaikščio akivaizdoje tvirtina aukščiau minėtuose straipsniuose, jog jų ordinas išsakytių karaliaus ir kunigaikščio protėvių esą atkovojęs minėtąją pilį, praliedamas daugybę krikščionių kraujo, ir užvaldęs ją su kitomis aplinkinių esančiomis žemėmis ir t. t. Šio neteisingumo apskaičiavimas yra tas, kad prašytojas klaidingai prašo to, ką turėjo gauti... O jie turėjo gauti ne tik minėtąją pilį, bet taip pat ir vadinamąją Klaipėdos pilį, kurią jie toje pačioje žemėje tuo pačiu būdu laiko užėmę. Visa jie turi sugrąžinti su kaimais ir mškais, "Samayten hainų" jų kalba pa-

vadintais, ir kitomis (valdomis), dėl kurių jie prisipažįsta tuose straipsniuose. Ir tai įvykdyti juos reikia priversti, pakviečiant net pasaulietinę galią, kaip buvo pasakyta, nes tos valdos negalėjo priklausyti tiems, kurie jas užima, ir jie negali valdyti jų be nusikaltimo. Juk toks dalykas, vogčiomis ar smurtu įgytas, yra laikomas ydingu: jo negali išsinešimu įsigyti ar patvarkyti vagis ar plėšikas, nei kas kitas, nors iš jų nusipirktų ar kitaip kaip nors įsigytų..." — Liles III, p. 100 — 102. — LTSR Istor. Saltin. I, p. 90

Iš tos prokuratoriaus kalbos matome, kad lietuviai ne tik Klaipėdos reikalavo, bet jau tuomet, -1416 metais, labai teisingai tarptautiniam susirinkimui Ordino narius vagimis ir plėšikais pristatė.

Konstanco koncilija baigėsi 1418 metais. Lietuvos — Lenkijos ir Ordino ginčo reikalų nebuvo nieko nutarta ir nepadaryta jokio sprendimo. Ordino Vakarų Europos draugai, kurie dar prieš kelis metus kovojo kardu Ordino eilėse prieš Lietuvą, dabar, didele dalimi, savo senąjį draugą prastojo ir tylėjo ir nepadarė jokio sprendimo Ordino naudai. Nors Klaipėda ir nebuvo prie Lietuvos prijungta, tačiau Bažnyčios Susirinkimas, po Žalgirio, buvo antrasis stambus Ordino pralaimėjimas. Kaip Žalgirio mūšis sunaikino Ordino kariuomenės nenugalimumo aureolę, taip jis pakirto pasitikėjimą Ordino ir Ordino kreditingumą Europos bankuose, taip ir Konstanco koncilija nublokino Ordino krikščioniškumo spindulius Europos atstovai išgirdo apie

Ordino žiaurumus, apie jo menką rūpinimąsi krikščionybe, išgirdo, kad jis veda grynai politinius karus su krikščioniškomis valstybėmis, išgirdo, kad jo krikščionybės skraistė tėra apgaulinga priedanga.

Kaip kad po Žalgirio sustojio piligrimų ir kolonistų srovės į Ordino valdas, taip po Konstanco koncilijos Europoje nyko karinė parama Ordinui. Vietoje nemokamos piligrimų kariuomenės, Ordinas dabar turėjo samdyti brangią kariuomenę, kurios algos veikiai išdžiovino Ordino kasas.

Konstanco Ordinas gavo tokį skaudų smūgį, kad net šių dienų "Ostforseriai" dėl to negali nurimti ir net dabar tebesistengia Ordino ten prakiurusį prestižą sulopyti. Taip savo dokumentų rinkiniais pagarsėjęs, buvęs archyvo direktorius Dr. E. Weise ilgoje studijoje "Der Heidenkampf des Deutschen Ordens", kuri buvo atspausdinta Zeitschrift für Ostforschung, 1963, Heft 3, 1964, Heft 2 ir 1964, Heft 3, visai mėgina sumenkinti Vlodkovičiaus — Vladimiro kalbą Konstanco, parodant, kad Ordino Prūsijos užkariavimas buvo neteisingas žygis.

5. Klaipėdos klausimas Veliuonos derybose

Kuomet Konstanco koncilijoje pradėjo reikštis linkmė, kad Lietuvos — Lenkijos ir Ordino ginče sprendimo gali ir nebūti, vis daugiau pasigirdo balsų, kad abi šalys turėtų mėginti dėl visų ginčų namuose išsiaiškinti ir susitarti tiesioginių derybų keliu. Nauja derybų priežastimi buvo 1415

m. kovo mėn. patiektas skundas, kad žemaičiai puldinėja Klaipėdą. CEV, p. 313 — 314) Nauji pasitarimai prasidėjo 1416 m. spalio mėn. 15 d. Veliuonoje. Lietuva ir toliau reikalavo visos Žemaitijos su Klaipėda ir pusę Sūdovos. "Das land tzu Samaythen mit seinen grenzen, item Sudawerland mitten durch tzu geen bis an die Mazawischen grenzen". (CEV, p. 367) "Samaythen mid Sudawerland dy helfte" (SRP III, p. 36). Bet jau po dviejų dienų derybos iširo ir abi pusės tik dar daugiau susipyko.

6. Ir vėl Klaipėda

Bažnyčios Susirinkimas Konstanco baigėsi 1418 m. gegužės 13 d. Jis labai atidžiai išklusė Ordino ginčą su Lietuva — Lenkija, bet jų reikalų nepadarė jokio sprendimo. Todėl iš naujo kilo mintis, kad besiginčijančios pusės turėtų atsisėsti prie derybų stalo. Abi pusės sutarė antrą kartą susitikti Veliuonoje 1418 m. spalio 13 d.

Ordinas atsiuntė didelę delegaciją. Be išitos jo vadovybės, atvyko keli vyskupai ir eilė Vokietijos kunigaikščių, vyskupų ir Hanzos miestų atstovų. Ordinas, jautęs moralinį pralaimėjimą Konstanco, stengėsi save tampriau su Vokietija surišti ir pasauliui garsinti, kad jis teisingai elgiasi.

Derybos vyko kietai ir nenualaidžiai, senais, ypatingai Žemaitijos klausimais. (SRP III, p. 379; — CEV p. 432; — E. Weise I, p. 131: "So vorderen sie die landt Samayten... Sudawerland halb...") Lietuva reikalavo visos Žemaitijos su Klaipėda, Ordinas norėjo pajūrį sau pasilaikyti.

Kadangi Lietuva su tokiu kryžiuočiu reikalavimu negalėjo sutikti, todėl po devynių dienų derybų baigėsi be rezultatų. Abi pusės dar daugiau susipyko ir išvažiavo net neatsisveikinusios.

7. 1418 m. žemaičių žygis į Klaipėdą

Tais metais pasireiškęs žemaičių baudžiauninkų bruzdėjimas buvo ir prieš Ordino nukreiptas. Raseiškių būrys įvykdė žygį į Klaipėdą ir ten padarė vokiečiams daug nuostolių (CEV, 408 — 411 p.).

8. 1419 m. lietuvių neatleidžia reikalavę Klaipėdos

I Ordino ir lietuvių — lenkų ginčą įsikišo Konstanco naujai išrinktasis popiežius Martynas V. Jo legatui prikaltėjo abi pusės iš naujo susitikti. Tad jų atstovai suvažiavo Gnievkove, Kujavijoje; 1419 m. gegužės 5 d. (E. Raczyński, p. 236; E. Weise, p. 134 — 135).

Lietuviai šį sykį tiksliau negu anksčiau nusakė Lietuvos ir Ordino kraštų sienas. Jie pakartojo, kad Žemaitiją prieina Nemuno žemupį ir Baltijos jūrą, ir Klaipėda esanti Žemaitijoje. "Item in partibus Litwanie et Samaytharum incipiantur limites a Mari salso usque ad fluvium Memel, ita quod castrum Memel maneant prout est, in terra Samaytarum". E. Raczyński, p. 237.

(Bus daugiau)

Skaitykite ir platinkite
Dienraštį "Nauji enas"

DR. ANNA BALUNAS
AKIU, AUSU, NOSIES
IR GERKLES LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telefonas: PROspect 8-3229
Rezid. telefonas: WAilbrook 5-5076
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto,
nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta.
Rez. tel. 239-4683

DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Prima ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepia, skambinti 314-8012
Telef.: PROspect 8-1717

DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8
tikrai antradieniais ir penktadieniais.
Trečiad. ir sekmadi. ofisas uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. C. K. BOBELIS
IR
DR. B. B. SEITON
INKSTŲ IR ŠLAPIMŲ TAKŲ
CHIRURGIJA
Telef. 695-0533
Fox Valley Medical Center
860 Summit St.
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEimlock 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadi. 1-7 val.,
antradi. penktadieniais nuo 1-3, treč.
ir šeštadi. tikrai susitarus.

DR. W. EISIN - EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
siliepia, skambinti MI 3-0001.

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1-4 popiet ir 6-8 val.
Treč. ir šeštadi. uždaryta.
Ofiso tel.: PORTsmouth 7-6000
Rezid. telefonas: GARDen 3-7278

DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadi. antradi., ket-
virtadi. ir penktadieniais nuo 8 iki
7 val. popiet. Ketvirtadi. ir šešta-
dieniais nuo 9 iki 11 val. ryto tik
susitarus.
Trečadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVIŠKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis, pritaiko akinius ir
"contact lenses"
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val: antradi. nuo 1-4 po pietų.
Ketvirtadi. nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonas: 776-2880
Naujas rez. telefonas: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas 2750 West 71st St.
Tel.: 925-8296
Valandos: 2-8 val. vak. Penktadienį
10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Seksmdieniais ir trečadieniais
uždaryta.
Rez. tel.: WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antradi., trečiadi.
ir penkt. 2-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadi-
niais 2-4 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonas: HEimlock 4-2123
Rezid. telefonas: GIBson 8-6195
Prima ligonius pagal susitarimą. Dėl
valandos skambinti telefonu HE 4-2123.
Jei neatsiliepia, tai telefonu GI 8-6195

P. SILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Bap-
dazai. Speciali pagalba kojoms
(Arch Supports) ir t. t.
Val: 9-4 ir 8-8. Šeštadieniais 9-1.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telefonas: PROspect 8-5084

CELEBRATAS DOMINUOJA III SINODĄ

Kunigystė ir pasaulio teisingumas dienotvarkėje

VATIKANO MIESTAS. — NC pranešimu, dar savaitę prieš III Pasaulio Vyskupų Sinodui prasidedant popiežius Paulius VI kalbėdamas į kunigus "išreiškė viltį, kad Sinodas išvaikys tas keistas ir klaidinančias idėjas, kokios dabar plinta apie kunigystę ir kurios bando sukelti diskusijas dėl pačios jos kunigystės) prigimties".

Kunigystė ir pasaulio teisingumas yra dvi pagrindinės Trečiojo vyskupų sinodo dienotvarkės temos. Sinodas prasidėjo rugsėjo paskutinę dieną ir tęsis visą spalio mėnesį.

Pirmasis posėdis

Pačiame pirmajame iš viso pasaulio susirinkusių 210 vyskupų sinodo posėdyje spalio 1 d. du kardinolai piktai puolė masinės informacijos priemones (spaudą, radiją, televiziją).

Steponas Vyšinskis, kunistinės Lenkijos kardinolas, ir Britanijos kardinolas John Heenan atakavo tarptautinę spaudą pačiam popiežiui posėdyje dalyvaujant.

Vyšinskis pareiškė, kad žurnalistai savo reportažuose tiek "monstroziškai" pavaizdavo sinodo kalbas, kaip "kalbėtojai net savo sapnuose neįsivaizdavo". Jis patarė sinodo delegatams neduoti laikraštiniams jokių interviu ir pastebėjo, kad vyskupai, kurie jiems išdalino savo kalbų tekstus, "pasilegė pažeisdami tokio tauraus susirinkimo

Winnipegą ukrainiečių apeigų katalikų arkivyskupas Maksimas Jermaniukas suplikė oficialųjį raportą, kurį Kölno kardinolas Joseph Hoeffner pateikė tą dieną sinodui.

Arkivyskupas Jermaniukas pasakė, kad visas tas raportas yra pagrįstas grynai vakarietiškomis bažnyčios pažiūromis. Pareikšdamas pirmą aiškų viešą reikalavimą įsileisti vedusius kunigus, arkivyskupas pabrėžė, kad Rytų apeigų bažnyčiose kunigams vesti nėra draudžiama.

Kitas panašų skubotą atsisaukimą į sinodą padarė Garone kardinolas, Prancūzijoje, Gabriel Marie, pareikšdamas, kad visas mokslas apie kunigystę yra tiek sujaugtas, kad jauti vyrai dėsia beiti į kunigus. Kard. Garrone yra Katalikiško auklėjimo kongregacijos Vatikane prefektas.

"Seminarijos yra pavojus išnykti. Kas yra tokio smukimo priežastis? Bažnyčia kunigystės doktriną pateikia netikrumu... Kaip gali jaunuolis stoti į seminariją, jei mes jame sukeliamo abejones? Visa kita man yra antraeilės svarbos, net pats celibatas", pasakė kardinolas Marie.

Rytietis prašo palikti celibatą Rytų apeigų aukštas pareigūnas koptų patriarchas Aleksandrijos kardinolas Sidarouss, 67 metų amžiaus, trečios dienos posėdyje prisijungė prie vakarietių prelatų perspėdamas III Vyskupų Sinodą nedrįsti keisti celibato įstatymo, draudžiančio kunigams pažiūti. Vedę kunigai neišvengiamai jautia skilimą tarp savo šventojo pašaukimo ir savo šeimos pareigų.

Rytų apeigų bažnyčia leidžia ordinuoti kunigais vedusius vyrus, bet nebeleidžia vesti jau ordinuotiems nevedusiems. "Koks būtų vedusių kunigų nusistatymas gimdymo kontrolės praktikoje?" norėjo žinoti patriarchas.

Kitas Rytų apeigų prelatas Maximos V pabrėžė, kad Vakarių bažnyčios nusistatymas kunigų celibato reikalu yra hipokritiškas.

Montrealio, Kanados, arkivyskupas Paul Gregoire, 59 perspejo sinodą nesuredaguoti tokio dokumento, kurs neatsižvelgtų į daugelio kunigų abejones tokiomis jautriais klausimais kaip celibatas ir dalyvavimas socialinėje ar politinėje veikloje.

Jis pareikalavo nuodugnai išstudijuoti celibatą, ta kunigystės metimo reikšmę ir vaidmenį kunigams dalyvaujant moderniam pasauliui. Jis pastebėjo, kad pastaraisiais metais apie 13,000 kunigų gavo leidimą vesti, bet turėjo aplėisti kunigystę. Gregoire dar patarė vietinėms vyskupų konferencijoms duoti daugiau autonomijos kunigams liečiančiais klausimais.

sinodo pradžios pasakė savo kalbas, palaikė popiežiaus Pauliaus nusistatymą celibato reikalu. Atrodo, kad celibatas bus svarbiausioji III Vyskupų Sinodo tema.

Celibatas gresia sinodui krizę

Kunigų celibatas, kurs net vyskupų sinodo dienotvarkėje neminimas nė vienu žodžiu, yra pasidaręs sinodo svarbiausia debata tema ir net visam sinodui gresia krizė.

George Weller, Daily News atstovas Italijoje savo laiku labai lietuviams palankiai aprašęs Vatikano nuotaikas dėl Chicago lietuvių kovos su kardinolu Cody establishmentu, naujajam miesto reportaže iš Vatikano Miesto rašo:

Popiežius Paulius VI, kurs dėl gerklių uždegimo turi pasilikti namie, per televiziją seka Trečiojo Vatikano sinodo išpuolius, kurie bet kuriam popiežiui sukeltų temperatūrą.

Kunigystės krizė darosi autoriteto krizė. Kunigų celibato klausimas 210 vyskupų debatus vis arčiau veda prie pačiam popiežiui Pauliui neklusnumo ribos.

Vien diskutuodami celibatą vyskupai stato pavojun klusnumo reikalą.

Kuomet popiežius padaro nuosprendį ir jį paremia savo enciklika, reiškia, kad tas klausimas yra jau balzamuotas ir padėtas į šalį. Tačiau kardinolai, arkivyskupai ir vyskupai vėl iškelė tą spygliuotą-dygliuotą žodį "celibatą", kurs sąmoningai nebuvo net paminėtas popiežiaus pateiktoje dienotvarkėje.

Prieš penkis metus popiežius Paulius panaudojo 9,500 žodžių savo enciklikai "Apie kunigų celibatą", kuria turėjo būti visiems laikams išaldytas kunigų atsisąjėdymas (celibatas), kurį pasak popiežių, "bažnyčia per šimamečius saugojo kaip brangiausią "briljantą". Vėl 1969 metais jis priminė 26 jėzuitų viršininkams, kad jie privalo "griežtai ir tvirtai prisilaikyti kilmingiausio celibato įstatymo".

Celibato reikalą karštą palaido dvi grupės: Lotynų Amerikos vyskupai, kuriems celibatas privalomas, ir Rytų apeigų bažnyčios, didžiausia dalimi slavai ir arabai. Lotynai reikalauja lankstesnių įstatymų, kurie leistų jiems rekrutuoti daugiau kunigų. Bizantiečiai (rytiečiai) yra nuomonės, kad kietas celibatas trukdo ekumeninį susibrovimą su bažnyčiomis, kurios leidžia kunigams vesti, ypač su ortodoksais.

Tas Rytų ir Vakarių susidūrimas ypač opiai jaučiamas aukščiausiose pareigose Vatikane esančio amerikiečio kardinolo John Joseph Wright, Kongregacijos kunigų reikalams direktoriaus.

Wright, kurs yra vienas iš trijų šio sinodo pirmininkų, nese-

minė. Senami italų laikraščiai pasakė: "Vedybos ir kunigystė yra du gyvenimo keliai tiek radikaliai skirtingi ir tiek ipareigojantys, kad man visiškai sunku būtų įmanoma net suprasti, kaip žmogus gali atiduoti širdį, visą širdį, kunigiškam darbui ir tuo patuoduoti savo žmonai ir vaikams, kurie, be abejo, turi savo teises į jo visą širdį".

Sekantis dienotvarkėje numatytas Vatikano monsinjoro Emilio Colagiovanni pagrindinis dokumentas, pagal kurį iš 13,000 kunigystę metusių kunigų 85 nuosimčiai celibatą nurodė metimo priežastimi.

J. Pr.

Pranešimas

Tradiciinis Vilniaus Dienos minėjimas šiais metais įvyks spalio mėn. 10 d. sekmadienį 11 val. Jaunimo Centre Chicagoje. 11 val. ryte Tėvų Jėzuitų koplyčioje šv. Mišias atnaušins ir pamokslą pasakys tėvas Jonas Borevičius S. J. Pamaldų metu giedos sol. Genovaitė Mažeikienė, vargonais pritariant muz. M. Motiekaičiui.

Po pamaldų prie žuvusių už Lietuvos laisvę paminklo įvyks pagerbimas lietuvių žuvusių kovoje dėl Vilniaus. Aukurą uždegės buv. Vilniaus Miesto burmistras pulk. K. Dabulevičius. Vainiką padės V. K. L. S. gos Chicago's Skyr. pirmininkas agr. J. Lekas. Žodį tars inž. K. Oželis.

Apeigoms prie paminklo vadovaus maj. P. Šeštakauskas. Tuojau po apeigų Jaunimo Centre 203 kamb., dail. Antana Rukštelės paskaita "Vilnius meno ženkle".

Patriotinė lietuviška visuomenė maloniai kviečiama skaiti lingai dalyvauti minėjime ir paskaitoje.

Vilniaus Krašto Liet. S-gos Chicago's Skyriaus Valdyba

ATVIRAS VAIKAS

— Ar negaila tau sesutės, su kuria teks skirtis? — klausia sužadėtinis merginos jaunesnįjį broliuką.

— Man gaila tavęs, — atsakė jis, — nes tu su ja turėsi gyventi...

Susirinkimų ir parengimų PRANEŠIMAI

— Chicago's Lietuvių Našlių, Našlių ir Pavienių klubo susirinkimas įvyks spalio mėn. 8 dieną 8 val. vak. Hollywood salėje, 2417 W. 43rd St. Atsineškite klubo knygetes ir susirinkimą išigyti biuletenus dėl banketo. Valgis turi būti užsakytas tris dienas prieš banketą. Prašau platinti biuletenus į banketą.

M. Urbelis

— Lietuvių Moterų Draugijos Apšvieta baigė savo atostogas ir pirmas susirinkimas įvyks sekmadienį, spalio 10 dieną 1:00 val. popiet Lietuvių auditorijoje, 3133 So. Halsted St. Nars prašomos gausiai atsilankyti ir apdėti draugijos reikalus, kurių yra daug. Po susirinkimo bus vakarėlis.

Rozė Didžiagalviene, rašt.

PLEASE BE CAREFUL!

Only you can prevent forest fires!

REMKITE TUOS BIZNIERIUS, KURIE GARSINASI "NAUJIENOSE"

GELININKAS (PUTRAMENTAS)

Linksmumo arba liūdesio valandoje gražiausias gėles ir vainikai antkapio papuošimui ir sezoninės kapams gėlės.

ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)

5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

GUŽAUSKŲ

GELES VISOMS PROGOMS

BEVERLY HILLS GELINČIA

2443 WEST 63rd STREET

Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street
Telef.: GROvehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOWnhall 3-2108-9

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai

MAŽEIKAS & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE.

TRYS MODERNISKOS

AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MAŠINOMS VIETA

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

EUDEIKIS

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI:

DOVYDAS P. GAIDAS GERALDAS F. DAIMID

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: Yards 7-1741-1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAfayette 3-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:

Chicago's
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijų

AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENA IR NAKTĮ

TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YARDS 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIUNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YARDS 7-1138-1139

STEP. C. LACK IR SŪNUS (LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672

P. J. RIDIKAS

3354 So. HALSTED STREET Phone: YARDS 7-1911

LEONARD BUKAUSKAS IR SŪNUS

10821 So. MICHIGAN AVE. Phone Commodore 4-2228
649 EAST 162nd ST. Phone Commodore 4-2228
South Holland, Illinois

FOREST FIRES HURT OUR FOREST FRIENDS

Our wildlife has no defense against the careless use of fire. So please follow Smokey's ABC's: Always hold matches till cool. Be sure to drown all campfires, stir the ashes, and drown them again. Crush all smokers dead out.

Please! Only you can prevent forest fires

JOHN SLENCH (SLANČAUSKAS)

Staigiai mirė 1971 m. spalio 6 dieną, 11:30 val. ryto, sulaukęs 82 metų amžiaus. Gimęs Lietuvoje, Trumpaičių kaime, Joniškio valsč. Amerikoje išgyveno 65 metus.

Paliko mūliūdę: sūnus Walter Slench, anūkas Donald Slench, gyv. Tampa, Fla., anukė Linda Deese ir jos vyras Robert, gyv. Richfield, Minn., velionio žmonos mirusio brolio Adolph Pažarskio žmona Amelia ir jos dukte Deloris Pederson su šeima, mirusios žmonos brolio Jono Pažarskio dukte Helen Bordner su šeima, sūnus Kazimieras Pažarskis ir kiti giminės, draugai bei pažįstami.

Priklaušė LLD 79 kuopai, Roselando lietuvių svėtainės rėmėjams ir Roselando Aidų chorui.

Kūnas pašarvotas Marquette koplyčioje, 2533 W. 71st Street. Šeštadienį, spalio 9 dieną 10:30 val. ryto bus lydimas iš koplyčios į Lietuvių Tautines kapines.

Visi a. a. John Slench giminės, draugai ir pažįstami nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidojimoje ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka: Sūnus, giminės.

Dėl informacijos skambinti tel. 927-1911.

ARTEJANČIAME NAUJIENŲ BANKETE

VITALIS ŽUKAUSKAS

SEKMADIENĮ, ŠIŲ METŲ SPALIO 31 D., LINKSMINS SVEČIUS
BANKETAS VYKS VFW SALEJE, 7254 W. 63rd ST.

Vakarienė su kokteiliu \$8.00 asmeniui.
Šokiams gros George Joniko orkestras.
Vietas rezervuoti prašome raštu Naujienoms (1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608 arba telefonu: HA 1-6100.
Pradžią 4:00 val. po pietų.

Kviečiame visus iš anksto užsisakyti vietas artėjančiame

NAUJIENŲ BANKETE

ANTROJI LIETUVIŲ EVANGELIKŲ ŠEIMOS ŠVENTĖ

Prieš du metus kun. Algimantas Zilinskas iniciatyva buvo surengta šeimos šventė Toronto mieste, Kanadoje. Šiais metais susidaręs komitetas iš visų lietuvių evangelikų parapijų rengia II šeimos šventę Chicagoje, šį savaitgalį, spalio mėn. 9 ir 10 dienomis.

Šventės atidarymas įvyks šeštadienį, 3 val. Tėviškės bažnyčios salėje, 6641 So. Troy gatvėje. Sekmadienį, 10:30 val., vyks dvi paskaitos: 1. Lietuvių Ev. Šeima ir bažnyčia dabartyje su žvilgsniu ateitin. 2. Kun. Algimantas Zilinskas ir 2. Šeima — dvasinė tvirtovė — kuratorius Viktoras Karosas. Simpoziumas, vadovaujamas Kuratoriaus Eugenijaus Gerulio, nagrinės temą: Šeima ir jos talpininkai. Vakaronėje, 7 val., meninė dalis, kurią išpildys draugai Toronto ir Chicago parapijų jaunimas. Ten pat bus ir pensininko darbų paroda.

Sekmadienį šventės pamaldos: 10:30 val. Ziono bažnyčioje, Cermak Rd. ir Bell, kurias laikys svečias iš Toronto, kun. A. Zilinskas, gros dūdų orkestras, giedos Sekmadieninės mokyklos choras, ir 10 val. ryto Tėviškės bažnyčioje, 6641 So. Troy gatvė, kurias laikys gen. sup. kun. Stasys Neimanas ir senj. kun. Ansas Trakis, giedos Parapijos choras, vadovauja-

TRUMPAI

— Chicago Lietuvos Taryba ir L.B. Vid. Vakarų Apyk. kviečia lietuvių visuomenę gausiai dalyvauti Chicago gaisro 100 metų parade, penktadienį 10:30 val. ryto, Kinzie ir Clark gatvių kampe — netoli Marine City pastato. Lietuvių grupės numeris yra 51-mas.

— Poetė Birutė Kemežaitė, sėkmingai debiutavusi kaip rašytoja su savo romanu "Sudiev, Aš išeinu", šios savaitės pabaigoje išvyks į Italiją dainavimo studijoms.

— Edmundas Jasiūnas, Lietuvos aviacijos klubo veikėjas, spaudos bendradarbis ir studijos apie aviaciją autorius, šį savaitgalį išvyks į Pensilvanijos valstiją, kurioje aplankys kadaise buvusias labai garsias ir gausias lietuvių kolonijas. E. Jasiūnas renka medžiagą savo naujai studijai.

— Margarita Momkienė, Chicago Lietuvos Operos choro dalyvė ir solistė, taip pat Chicago Lietuvos Vėjų choras, vad. muz. Fausto Strolia, dalyvavo kartu su anksčiau paminėtais solistais ir choralais gen. konsulo Dr. Petro Daužvardžio gedulingose pamaldose ir laidotuvių apeigose. Mūsų chorai, ansambliai, solistai ir menininkai kartu su visa išeivija dalyvauja džiaugsmo bei sielvarto valandose ir Lietuvos išlaisvinimo darbuose.

— A. Kenstavičius, Hope, BS, Canada, išėjo pensijon ir apsigyveno šioje naujoje vietovėje. Anksčiau jis gyveno Boston Bar apylinkėje, British Columbia provincijoje.

— Lietuvių Meno Ansamblio Dainava intensyviai ruošiasi paminėti savo 25-rių metų veiklos sukaktį ir ta proga stato naują operetą "Sidabrinė Diena". Savo veikloje ansamblis buvo ir paliko išlikimas lietuviškos dainos ir papročių tradicijoms, patatydamas rež. Gasparo Velickos nepamirštamus kūrinius. Nemunas žydi ir šienapiūtė — liaudies dainų šokių ir lietuvių buities pynes. Dainavičiai daug kartų yra dalyvavę bendrose masinėse lietuvių sueigose.

— Jurgini Kasiuliui, prieš metus staiga mirusiam ir Lietuvių Tautinėse kapinėse palaidotam, artimųjų pastatytas paminklas bus pašventintas spalio mėn. 17 dieną.

— Chicago Šaulių Rinktinės pereinamajai taurėi šaudymo varžybos įvyko š. m. rugsėjo 18 ir 19 dienomis šaulio A. Regio sodyboje, Lemonte, Ill. Vytauto Didžiojo šaulių kuopos ekipa — šaudymo vadovas V. Brazas surinko 548 taškus, K. Petrauskas — 537. V. Vilutavičius — 512, ir J. Baskauskas — 472 taškus. Viso 2069 taškus. Rinktinės pereinamoji taurė atiteko Vytauto Didžiojo šaulių kuopai.

— Ieškoma moteris namų ruošos darbai keletai valandų. Tel. 925-3591. (Sk).

— Lietuvių Radio Forumo programoje rytoj, šeštadienį, 8 val. vak. per WXRT-FM stotį, 93.1 banga, bus neseniai išleisto komp. K. V. Banaičio operos Jūrė ir Kastytis klavyro pristatymas. Transliacijoje dalyvauja Jūrė ir Kastytis Operos Fondo, kuris rūpinasi šios operos atspausdinimu, pirm. Maria Rudienė ir Fondo nariai: maestro Alexandras Kučiūnas, sol. Stasys Baras, inž. Jonas Jurekūnas, žurn. Vladas Butėnas, muz. Alice Stephens, inž. Kazys Oželis. Norintieji dėl šio mūsų kultūrinio įvykio paklausti, prašomi skambinti 445-6842. (Pr).

SKAITYK "NAUJENAS" — JOS TEIKIA GERIAUSIAS, TEISINGIAUSIAS ŽINIAS

MIKAS ŠILEIKIS

Siuvėjas (Alijeus)

Be to, V. Brazas laimėjo 3 "Geram šauliui" sidabrinus ženklus ir už I vietą — trofėją, K. Petrauskas už II vietą — trofėją ir V. Bilutavičius — "Geram šauliui" bronzos ženklą ir II vietą — trofėją ir J. Baskauskas IV vietą — trofėją. Šaulių moterų ekipoje — šaudyme gulom S. Petrauskienė — 164 taškus ir Z. Bilutavičienė — 163 taškus.

— Alf. Valatkaitis su žmona buvo surengę savo dukrai Daliai pokylį ir išleistuves. Jų dukrelė baigė universitetą ir gavo magistro laipsnį iš pedagoginių mokslų ir išvyko mokytojauti.

— Chicago miesto didžiojo gaisro šimtmečio sukakties minėjimo paradas įvyks šį šeštadienį, spalio 9 dieną 11 val. (ne 12 kaip anksčiau buvo skelbta) miesto centre. 10:30 val. lietuvių renkasi Kinzie gatvėje (400 ir šiaurę) pietinėje pusėje tarp Clark ir Dearborn gatvių. Lietuvių eilės Nr. 51. Prašoma, kad kiekviena organizacija atsiųstų savo atstovus parade dalyvauti ir organizaciją atstovauti. Pageidaujama, kad būtų bent po penkis atstovus nuo organizacijos, ir, kad moterys būtų su tautiniais drabužiais. Organizacijos, kurios dalyvaus parade, prašomos nedelsiant pranešti LB apygardos valdybos pirmininkui Jonui Jasaičiui tel. 434-2165 arba Chicago lietuvių tarybos pirmininkui Julijui Pakalkai tel. 737-9519.

— Lietuvių moksleivių sporto šventė pradėta praėjusiame sekmdienyje dėl lietaus nebuvo užbaigta. Ji bus tęsiama šį šeštadienį, spalio 9 dieną 3:00 val. Marquette Parko stadione. Futbolo rungtynės įvyko praėjusiam sekmdienyje. Šį šeštadienį vyks lengvosios atletikos varžybos ir oficialioji šventės dalis. Šventę rengia LB apygardos valdyba. Ją praveda Jonas Bagdonas ir Zigmąs Žiupsnys.

— Ieškoma moteris namų ruošos darbai keletai valandų. Tel. 925-3591. (Sk).

— Lietuvių Radio Forumo programoje rytoj, šeštadienį, 8 val. vak. per WXRT-FM stotį, 93.1 banga, bus neseniai išleisto komp. K. V. Banaičio operos Jūrė ir Kastytis klavyro pristatymas. Transliacijoje dalyvauja Jūrė ir Kastytis Operos Fondo, kuris rūpinasi šios operos atspausdinimu, pirm. Maria Rudienė ir Fondo nariai: maestro Alexandras Kučiūnas, sol. Stasys Baras, inž. Jonas Jurekūnas, žurn. Vladas Butėnas, muz. Alice Stephens, inž. Kazys Oželis. Norintieji dėl šio mūsų kultūrinio įvykio paklausti, prašomi skambinti 445-6842. (Pr).

— Tauragės Klubas kviečia visus atsilankyti į rengiamą linksmą šokių vakarą spalio 16 dieną 7:30 val. vak. Marquette salėje, 6908 So. Western Ave. Gros geras K. Ramnausko orkestras. Įžanga 1,50 dol. (Pr).

— Naujienų Sukaktuvinis Banketas su programa ir šokiais įvyks š. m. spalio 31 d., sekmdienį, 4 val. p. p. V. F. W. salėje, 7254 W. 63rd St., Argo, Ill. Visa lietuviška visuomenė maloniai yra kviečiama dalyvauti. Dėl rezervacijų prašoma rašyti į Naujienas, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608 arba skambinti HA 1-6100. Vakarienė su kokteiliu \$8.00 asmeniui.

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMČIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAIMS
DEL VESU INFORMACIJŲ, KREPITEK I

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI

[VISŲ RŪŠŲ DRAUDIMO AGENTŪRA]

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE
6455 So. Kedzie Ave. — PProspect 8-2233

A. & L. INSURANCE & REALTY

A. LAURAITIS

INCOME TAX
4645 So. ASHLAND AVE.
LA 3-8775
(Currency Exchange įstaigoj)
Pigūs automobilių draudimai.

HOME INSURANCE

Call: Frank Zapolis
3208½ W. 95th St.
GA 4-8654
State Farm Fire and Casualty Company

TERRA

Brangenybės, Laikrodžiai, Bovanos visoms progoms.
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

SIUNTINIAI I LIETUVĄ

ir kitus kvečtus
P. NEDZINSKAS, 4088 Ashlar,
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

A. TVERAS

LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBES
Pardavimas ir Taisymas
2646 WEST 64th STREET
Tel.: Republic 7-1941

K. ERINGIS

CALIFORNIA SUPER SERVICE
Taisomi auto motoriai, stabdžiai, tune-ups ir t. t.
4824 So. CALIFORNIA AVE.
CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

2 BEDROOM HOME, 2 car garage. Forced air heat, central air condition, many extras. Bogan area, St. Thomas Moore church. By owner with appointment only. Tel. 434-1379.

PAIKIMAS. Marquette Parke 6 kambarių mūrinis bungalow. Moderni virtuvė ir vonia. Naujas gazo pečiūs. Aluminijaus langai. Švarus. Tuščias. Savininkas, tel. 434-3477.

EKSKURSIJA I ARGENTINĄ

Walter Rask - Rasčiausko vadovaujamas American Travel Service Bureau organizuoja kaledinę ekskursiją į Buenos Aires. Norintieji aplankyti savo gimines Argentinoje, su jais atvesti Kalėdas ir sutikti Naujus Metus, prašomi skubiai registruotis.

Išskrendame į Buenos Aires gruodžio 19 dieną. Argentinoje galima viešėti nuo 14-kos iki 28 dienų. Kas pageidaus, tai galės grįžti į šiaurės Ameriką pavieniu. Vienam asmeniui ten ir atgal kainuos \$656.90. Norintieji važiuoti prašome tuojau registruotis

American Travel Service Bureau
9727 South Western Avenue
Chicago, Illinois 60643
Tel. 238-9787

Prauošiamie dokumentus giminėms iškviesti iš Lietuvos ir apsilankyti Amerikoje. Ateinančių metų kelionėms patariame pradėti rūpintis dabar, artėjančios žiemos metu, viršuje nurodytu mūsų įstaigos telefonu.

PIRKITE BE BAIMES

3 BUTAI IR BIZNIO PATALPA. Tvirtas namas, aluminium langai, platus lotas. Artima vieta Marquette Parke. \$17,600.

2 AUKŠTŲ MURINIS NAMAS, apie \$17,000 pajamų metams. Tvarkingai prižiūrėtas, saugioji vieta. Rintam pirkėnui, vertas \$47,000.

7 KAMBARIŲ SVIESIU PLYTŲ MŪRAS. Ceramic virtuvė ir vonia. Gazo šildymas. Garažas. Blokas nuo California. Marquette Parke. \$26,500.

2 BUTŲ 15 M. MŪRAS, 2 po 4%. Išbaigtas rūšys. Didelis garažas. 2 gazo šildymai. Arti mūsų. \$39,600.

4 BUTŲ gražus mūras ir 4 auto mūro garažas. Naujas gazo šildymas. Aluminium langai. Prie Maria High. \$42,700.

SKLYPAS 80' su garažu prie Marquette Parke. — \$10,500.

9 KAMBARIŲ MŪRAS. Patogi vieta, rami gatvė, arti parko. \$18,950.

Valdis Real Estate
7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

2 PO 4 MŪRINIS, sklepas ir pastotė, centrinis šildymas, garažas, Brighton Parke.

2 PO 5 MEDINIS ir šalia tuščias sklypas. 41-na ir Cambell.

PURKUS BUNGALOW. Irenetas sklepas, garažas. Tuoj galima užimti. 77-ta prie California Ave.

MAISTO KRAUTUVĖ ir 2 butai Brighton Parke.

3 BUTAI ir biznio patalpa Marquette Parke.

VALGYKLĄ su namu ir visais įrengimais. Judri vieta.

SIMAITIS REALTY
2951 WEST 63 STREET
436-7878

6 BUTŲ MŪRINIS, gerame stovje, platus sklypas, geros pajamos. 54 ir Damen apylinkė. — \$38,000.

LABAI GERAS 10 butų mūras. 2 automobilinių mūrų garažas, Marquette Parke. — Tik \$89,000.

10 BUTŲ mūras, alum. langai. Šil. gazu. Gražus pastatas. Apylinkė 62-ry ir Talman. Tik \$79,500.

1½ AUKŠTŲ 12 metu mūrinis. Šiluma gazu, centrinis šildymas, gražiai įrengtas rūšys. 2 auto garažas, beveik dviejuos sklypas. Apylinkė 47-tos ir Pulaski. \$37,500.

2 PO 5 MŪRINIS. Nauja šiluma gazu, aluminijaus langai. 2 automobilinių garažas. Marquette Parke. — Tik \$28,900.

NERIS REAL ESTATE
3009 WEST 63rd STREET
Tel.: 471-0321

Butų nuomavimas. Ivaizdus draudimai

BALYS BUDRAITIS
BUD'S REAL ESTATE
4307 So. KEDZIE, CHICAGO
TEL. — 254-5551
4936 — 15th St. Cicero
Tel. 652-1202

JACKSON PARK HIGHLAND.
15 room 3 story brick home. 5 large bedrooms, 4 full baths, large kitchen, full finished basement, 2 car garage with quarters, lot 150x135' with greenhouse. High 40's.
Call Mr. MEADE
548-5656

BELWOOD
3 bedroom house, finished basement, fully carpeted, central air conditioning. Near schools, transportation, shops.
\$29,500.
Tel. 544-0455

BUILDERS AND CONTRACTORS
Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR
Irengiu naujus ir perstatau senus visų rūšių namo apšildymo pečius ir air-conditioning į naujus ir senus namus. Irengiu vandens boilerius ir stogu rinas (gutters). Darbas atliekamas greit, sąžiningai ir garantuotai. Apskaičiavimai nemokamai. Turiu leidimus dirbti mieste ir užmiesčiuose.

DOMAS ŽUKAUSKAS
HEATING & SHEET METAL
4444 So. WESTERN AVE.
CHICAGO, ILL. 60609
TEL.: VI 7-3447